

BIBiK

Biuletyn Informacji Bibliotecznych i Kulturalnych
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Łodzi

Rok 26 Nr 1 (178)

29 maja 2023

PATRONAT HONOROWY

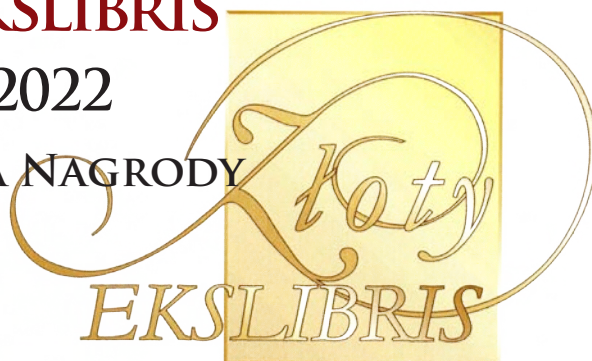

Grzegorz Schreiber
MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

ZŁOTY EKSLIBRIS

ZA ROK 2022

31. EDYCJA NAGRODY

W tym roku mija trzydzieści lat od uroczystości wręczenia pierwszej nagrody Złoty Ekslibris Książnicy Miejskiej w Łodzi. Nagrodzono wówczas publikację *Stary Cmentarz Ewangelicko-Augsburski w Łodzi* autorstwa Krzysztofa Stefańskiego. Mimo upływu lat Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi nadal popularyzuje najlepsze książki o Łodzi i Ziemi Łódzkiej. Formuła nagrody zmieniała się przez dziesięciolecia, ale idea pozostała ta sama – zwiększenie zainteresowania środowisk twórczych i czytelniczych książką o problematyce regionalnej, odkrywanie i poznawanie historii i teraźniejszości województwa łódzkiego i jego stolicy, popularyzacja najciekawszych i najpiękniejszych książek o tej tematyce, promocja autorów oraz wydawnictw podejmujących tematykę regionalną oraz integracja autorów i wydawców z województwa łódzkiego.

Decyzją jury zwyciężyła pozycja Łódzkiego Towarzystwa Naukowego *Atlas historyczny miasta Łodzi*, historyczno-urbanistyczne opracowanie, dokumentujące przeszłość Łodzi i opisujące teraźniejszość miasta poprzez dawne i współczesne zbiory kartograficzne i ikonograficzne, wydawnictwo niezwykle ważne, gdyż jest pierwszym łódzkim atlasem historycznym.

W panteonie tytułów poświęconych Łodzi i Ziemi Łódzkiej na uwagę zasłużyły także publikacje: *Kuźaj : wieś o bogatej historii* autorstwa Katarzyny Idzikowskiej i Grzegorza Szymańskiego, książka opisująca niewielką wieś w powiecie wieruszowskim historiami jej mieszkańców; *Łódź robotnicza*

drugiej połowy XIX w. w obrazie i słowie Anny Kaniewskiej i Tomasza Walkiewicza, wydawnictwo albumowe przedstawiające klimat miasta robotników; *Klasztorne impresje : studium sieradzkich urszulanek z tekstami s. Anny Papierz i Tadeusza Olejnika*, album umożliwiający czytelnikowi poznanie historii urszulanek, zajrzenie za mury klasztorne i obserwację codzienności sióstr.

Po raz drugi w historii Złotego Ekslibrisu przyznano nagrodę w kategorii Najlepsza Powieść o Łodzi i Ziemi Łódzkiej. Otrzymała ją książka Andrzeja Barta *Śmierć głośna, śmierć cicha*, miejski thriller, rozgrywający się w Łodzi w 1939 r.

Nagrodą Superekslibris jury uhonorowało Krzysztofa P. Woźniaka, historyka, etnografa, emerytowanego prof. Uniwersytetu Łódzkiego, wieloletniego czytelnika i przyjaciela naszej Biblioteki oraz redakcję czasopisma *Aleksandrów Wczoraj i Dziś*, wydawanego od 1983 r. przez Towarzystwo Przyjaciół Aleksandrowa Łódzkiego.

Uroczystość rozdania nagród Złoty Ekslibris i Superekslibris to święto książki regionalnej, które na stałe wpisało się w historię Biblioteki. Służy bowiem nie tylko poznaniu Łodzi, ale upowszechnia i promuje walory województwa łódzkiego.

Gratuluje serdecznie wszystkim Laureatom i zachęcam pisarzy, wydawców, instytucje kultury i czytelników do zgłaszania swoich propozycji w następnych latach.

Elżbieta Ratyńska
p.o. Dyrektora Biblioteki
Przewodnicząca Jury

SUPEREKSLIBRIS

14. EDYCJA NAGRODY

Łódź, 16.05.2023 r.

**Protokół Jury Nagrody Złoty Ekslibris
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi
za rok 2022**

Jury Nagrody „Złoty Ekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi” obradujące w dniu 13 kwietnia 2023 r. pod przewodnictwem Elżbiety Ratyńskiej w składzie: Piotr Boczkowski, Małgorzata Kania, Joanna Kantyka - sekretarz, Marzena Markiewicz, Ewa Nowak-Wawrzyniak, Aneta Powalska-Pietrzak, Katarzyna Roskowska-Świtaj, Anna Wejman przyznało Nagrodę „Złoty Ekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi” za rok 2022.

Nagrodę w kategorii *Najlepsza Książka o Łodzi* Jury przyznało publikacji **„Atlas historyczny miasta Łodzi”**, wydawnictwo pod kierownictwem Edwarda Karasińskiego zrealizowało oraz wydało Łódzkie Towarzystwo Naukowe. Ponadto członkowie Jury swoimi głosami wyróżnili publikacje:

Artur Rubinstein. Łódzkie tropy / Maciej Janik;

Błokowiska Łodzi. Vol. 1, Nowe Rokicie, Obywatelska, Karolew, Retkinia, Koziny, Montwiłła-Mireckiego, Żubardź, Wielkopolska i Mikołaja Reja, Teofilów, Pojezińska i Hipoteczna, Radogoszcz / Piotr Borowski, Michał Koliński;

„Dzieci z zielonego autobusu” : z zeznań o niemieckim obozie dla polskich dzieci przy ul. Przemysłowej w Łodzi (1942-1945) / Artur Ossowski;

Dzieciństwo w rodzinie robotniczej międzywojennej Łodzi : perspektywa etnograficzno-pedagogiczna / Anna Deredas, Joanna Sosnowska;

Generał Brygady Jan Kowalewski (1892-1965) - oficer wywiadu i kryptolog : studia i szkice / pod redakcją naukową Dariusza Roguła;

Łódź : ilustrowany atlas architektury = an illustrated atlas of architecture / koncepcja i projekt Magdalena Piwowar ; wybór i tekst Anna Ciarkowska, Błażej Ciarkowski;

Nakręcone w Łodzi / Anna Michalska, Jakub Wiewiórski;

Proszę mówić dalej : historia społeczna Muzeum Sztuki w Łodzi / koncepcja i redakcja książki Marta Madejska, Agnieszka Pindera, Natalia Słaboń;

Słownik kultury literackiej Łodzi do 1939 r. / pod redakcją Katarzyny Badowskiej, Tomasza Cieślaka, Dariusza Dekierka,

Karoliny Kołodziej, Moniki Kucner, Krystyny Pietrych, Krystyny Radziszewskiej, Anny Wardy, Ewy Wiatr.

Nagrodę w kategorii *Najlepsza Książka o Ziemi Łódzkiej* Jury przyznało publikacji **„Kuźaj – wieś o bogatej historii”** pod redakcją Katarzyny Idzikowskiej, z tekstami Grzegorza Szymańskiego. Książkę wydała Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieruszowie.

Ponadto członkowie Jury swoimi głosami wyróżnili publikację:

Chór męski „Lutnia” w Warcie : 1922-2022 / Piotr Mika;
Filmowe Poświętne we wspomnieniach mieszkańców / Maciej Kronenberg;

Kardynał Stefan Wyszyński Prymas Polski a Skierniewice i Ziemia Skierniewicka / bp Andrzej Franciszek Dziuba;
Legioniści Polscy Józefa Piłsudskiego z Częstochowy i Wielunia 1914-1918 / Lech Mastalski;

Piwo piotrkowskie : od drugiej połowy XV do końca XVIII wieku / Marcin Łukasz Majewski;

Po ścieżkach gmin powiatu łowickiego : walory historyczne i kulturowe gmin powiatu łowickiego / autorzy Zdzisław Kryściak, Katarzyna Skierska-Pięta;

Prawosławna diecezja łódzko-poznańska / Violetta Wiernicka;

Sieradzkie historie dokumentem pisane. T. 1, 1821-1939 / Arkadiusz Balcerzak.

Nagrodę w kategorii *Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Łodzi* Jury przyznało publikacji **„Łódź robotnicza drugiej połowy XIX w. w obrazie i słowie”** autorstwa Anny Kaniewskiej i Tomasza Walkiewicza. Książkę wydało Archiwum Państwowe w Łodzi.

Ponadto członkowie Jury swoimi głosami wyróżnili publikację:
Mój teatr : 50-lecie pracy artystycznej Chwalisława Zielińskiego / Chwalisław Zieliński ; redakcja Iwona Marchewka.

Nagrodę w kategorii *Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Ziemi Łódzkiej* Jury przyznało publikacji **„Klasztorne impresje : stulecie sieradzkich urszulanek”** pod redakcją Fundacji Wspierania Kultury Miasta Sieradza z tekstami Tadeusza Olejnika oraz Anny Papierz. Album wydało wydawnictwo Prof-Art Ryszard Sierociński w Sieradzu. Ponadto członkowie Jury swoimi głosami wyróżnili publikację:

PRL-owska Spała / Michał Słoniewski;

Krajobrazy leśne Polski Środkowej / Józef K. Kurowski;

Skierniewice w objęciach starych pocztówek i fotografii Zbyszka Gradowskiego / fotografie, koncepcja i realizacja Zbyszek Gradowski.

Nagrodę w kategorii *Najlepsza Powieść o Łodzi i Ziemi Łódzkiej* Jury przyznało publikacji „**Śmierć głośna, śmierć cicha**” autorstwa Andrzeja Barta. Powieść wydał Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński.

Ponadto członkowie Jury swoimi głosami wyróżnili powieści:
Nauczycielka z getta / Aneta Krasińska;
Usta rzeźbiarki / Magda Knedler;
Znajda / Katarzyna Kielecka.

Jury dokonało powyższego wyboru spośród 42 tytułów nominowanych do Nagrody.

W kategorii *Najlepsza Książka o Łodzi* nominowano 10 publikacji, w kategorii *Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Łodzi* 4 publikacje, w kategorii *Najlepsza Książka o Ziemi Łódzkiej* 13 publikacji, w kategorii *Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Ziemi Łódzkiej* 4 publikacje, w kategorii *Najlepsza Powieść o Łodzi i Ziemi Łódzkiej* 11 publikacji.

Ogółem do Nagrody kwalifikowało się 70 tytułów książek wydanych w roku 2022, które dostępne są w zbiorach WBP im. Marszałka J. Piłsudskiego w Łodzi.

Joanna Kantyka
Sekretarz Jury

Łódź, 16.05.2023 r.

**Protokół Jury Nagrody Złoty Ekslibris
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi**

Jury Nagrody „Złoty Ekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi” obradujące 13 kwietnia 2023 r. pod przewodnictwem Elżbiety Ratyńskiej w składzie: Piotr Boczkowski, Małgorzata Kania, Joanna Kantyka - sekretarz, Marzena Markiewicz, Ewa Nowak-Wawrzyniak, Aneta Powalska-Pietrzak, Katarzyna Roskowska-Świtaj, Anna Wejman, przyznało Nagrodę „Superekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi” w 2023 r.

W kategorii *Łódź* nagrodę otrzymał:

Krzysztof P. Woźniak

W kategorii *Ziemia Łódzka* nagrodę otrzymała:

redakcja czasopisma „Aleksandrów Wczoraj i Dziś”

Joanna Kantyka
Sekretarz Jury

0 Nagrodzie ZŁOTY EKSLIBRIS

Nagroda „Złoty Ekslibris” została ustanowiona w 1992 roku, z okazji 75-lecia istnienia Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi. Inicjatorką Nagrody była Elżbieta Pawlicka - dyrektor Biblioteki w okresie od lutego 1982 r. do kwietnia 2003 r. Nagroda początkowo była przyznawana tylko w jednej kategorii (za lata 1992-1999), następnie w dwóch kategoriach (za lata 2000-2005). Od roku 2006 Nagroda przyznawana jest w czterech kategoriach: *Najlepsza Książka o Łodzi*, *Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Łodzi*, *Najlepsza Książka o Ziemi Łódzkiej*, *Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Ziemi Łódzkiej*. W 2022 r. wprowadzono kategorię *Najlepsza Powieść o Łodzi i Ziemi Łódzkiej*. Nagroda ma charakter honorowy. Do roku 2005 była nią akwaforta wykonana przez Zbigniewa Janeczka. W latach 2006-2011 projekt i wykonanie Nagrody było autorstwa Włodzimierza Rudnickiego. Nagrodą od roku 2012 jest okolicznościowa statuetka zaprojektowana i wykonana przez Rafała Frankiewicza. Okolicznościowe dyplomy zaprojektował Włodzimierz Rudnicki.

Wylanianie laureatów Nagrody Złoty Ekslibris składa się z trzech etapów

Etap pierwszy: zgłaszanie publikacji do Nagrody przez autorów, wydawców, bibliotekarzy, czytelników oraz inne zainteresowane instytucje. Do Nagrody kwalifikowały się wszystkie publikacje z rokiem wydania 2022, których tematyka dotyczyła Łodzi lub ziemi łódzkiej oraz które znajdowały się w zbiorach WBP.

Etap drugi: nominowanie publikacji do Nagrody przez członków jury. Członkowie jury po zapoznaniu się z publikacjami kwalifikującymi się do Nagrody, oceniając poziom merytoryczny i edytorski publikacji, przekazują sekretarzowi jury swoje nominacje w każdej kategorii (do 3 publikacji).

Etap trzeci: głosowanie. Po dyskusji każdy z członków jury w tajnym głosowaniu wskazuje spośród nominowanych tytułów do 2 publikacji w poszczególnych kategoriach. Członek jury ma prawo nie wskazać tytułu do Nagrody w danej kategorii. O przyznaniu Nagrody w danej kategorii decyduje zwykła większość głosów.

REGULAMIN NAGRODY ZŁOTY EKSLIBRIS

Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi

§ 1

Nagroda Złoty Ekslibris, ustanowiona przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, przyznawana jest w pięciu kategoriach: Najlepsza Książka o Łodzi, Najlepsza Książka o Ziemi Łódzkiej, Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Łodzi, Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Ziemi Łódzkiej oraz Najlepsza Powieść o Łodzi i Ziemi Łódzkiej.

Jury Nagrody może przyznać Nagrodę Specjalną.

§ 2

Celem Nagrody jest popularyzacja najciekawszych publikacji o Łodzi i ziemi łódzkiej, promocja autorów oraz wydawnictw podejmujących problematykę regionalną.

§ 3

1. Książki do Nagrody mogą być zgłaszane przez członków jury, autorów, wydawców, biblioteki i inne instytucje oraz czytelników.
2. Ostateczny termin zgłaszania kandydatów do Nagrody podawany jest przez Bibliotekę co roku i udostępniany w Internecie. Zgłoszenia, które wpłyną po wyznaczonym terminie nie będą uwzględniane.
3. Zgłoszenia kandydatów do Nagrody można składać w sekretariacie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w godz. 8-15.30 (poniedziałek-piątek) oraz przysyłać na adres WBP (90-508 Łódź, ul. Gdańska 100/102) z dopiskiem „Złoty Ekslibris” lub na adres poczty elektronicznej (sekretariat@wbp.lodz.pl).

§ 4

1. Nagrodę przyznaje jury powołane przez dyrektora Biblioteki spośród jej pracowników.
2. Jury może być rozszerzone o konsultantów spoza Biblioteki.

3. Przewodniczącym jury jest dyrektor Biblioteki.

4. Ocenie podlegają publikacje wydane w roku poprzedzającym wręczenie Nagrody, z wyłączeniem publikacji wymienionych w p. 5.
5. Jury przy ocenie zgłoszonych do Nagrody publikacji nie uwzględnia drugich lub kolejnych wydań danego tytułu, w tym wydań określonych jako uzupełnione, poszerzone, rozszerzone, zmienione itp.
6. Jury ocenia poziom merytoryczny i edytorski zgłoszonych do Nagrody publikacji.
7. Wybór uhonorowanych Nagrodą publikacji poprzedza etap ich nominowania przez jury spośród wszystkich zgłoszonych kandydatów, z wyłączeniem publikacji wymienionych w p. 5.
8. O przyznaniu Nagrody Złoty Ekslibris decyduje zwykła większość głosów członków jury.
9. Jury może odstąpić od przyznania Nagrody w danej kategorii.

§ 5

1. Nagroda przyznawana jest corocznie i wręczana uroczystie w kwietniu lub maju.
2. Nagroda wręczana jest autorowi publikacji (jednej osobie, zespołowi autorskiemu lub redaktorowi w przypadku pracy zbiorowej).
3. Okolicznościowe dyplomy przyznawane są laureatom Nagrody oraz wydawnictwu, które wydało nagrodzoną publikację.

§ 6

Nagroda w formie okolicznościowej statuetki ma charakter honorowy i nosi nazwę Złoty Ekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi.

NOMINACJE JURY DO NAGRODY ZŁOTY EKSLIBRIS

Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi w roku 2022

(układ alfabetyczny wg tytułów)

KATEGORIA: NAJLEPSZA KSIĄŻKA O ŁODZI

Atlas historyczny miasta Łodzi / realizacja projektu Łódzkie Towarzystwo Naukowe ; redakcja merytoryczna Maria Dankowska, Marek Koter ; autorzy Adam Bartnik [i 23 pozostałych] ; redakcja techniczno-kartograficzna Mariusz Stępniewski. - Łódź : Łódzkie Towarzystwo Naukowe : Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, 2022. - 464 strony : ilustracje (głównie kolorowe) ; 35 cm

Artur Rubinstein. Łódzkie tropy / Maciej Janik ; tłumaczenie: Olaf Krzemiński. - Łódź : Filharmonia Łódzka im. Artura Rubinsteina, 2022. - 127, [3], 127, [3] strony : ilustracje kolorowe ; 26 cm + nośnik z filmem

Błokowiska Łodzi. Vol. 1, Nowe Rokicie, Obywatelska, Karolew, Retkinia, Koziny, Montwiłła-Mireckiego, Żubardź, Wielkopolska i Mikołaja Reja, Teofilów, Pojezierska i Hipoteczna, Radogoszcz / Piotr Borowski, Michał Koliński. - Wydanie 1. - Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński, 2022. - 389, [4] strony : ilustracje (głównie kolorowe) ; 24 cm

"Dzieci z zielonego autobusu" : z zeznań o niemieckim obozie dla polskich dzieci przy ul. Przemysłowej w Łodzi (1942-1945) / Artur Ossowski. - Łódź ; Warszawa : Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu, 2022. - 270, [1] strona, [32] strony tablic kolorowych ; 25 cm. - (Biblioteka Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi ; t. 62)

Dzieciństwo w rodzinie robotniczej międzywojennej Łodzi : perspektywa etnograficzno-pedagogiczna / Anna Deredas, Joanna Sosnowska. - Wydanie I. - Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2022. - 301, [2] strony : ilustracje ; 24 cm

Generał Brygady Jan Kowalewski (1892-1965) - oficer wywiadu i kryptolog : studia i szkice / pod redakcją naukową Dariusza Roguta ; [autorzy] Janusz Odziemkowski [i 13 pozostałych]. - Łódź ; Warszawa : Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, 2022. - 351, [1] strona : ilustracje kolorowe ; 25 cm. - (Biblioteka Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi ; t. 61)

Łódź : ilustrowany atlas architektury = an illustrated atlas of architecture / koncepcja i projekt Magdalena Piwo-war ; wybór i tekst Anna Ciarkowska, Błażej Ciarkowski ; ilustracje Mateusz Gryzłó, Maria Łomiał, Hubert Przybyszewski ; tłumaczenie Zofia Sochańska, Bartek Kumor. - Warszawa : CA Centrum Architektury, 2022. - 86, [10] stron : ilustracje ; 23 cm

Nakręcone w Łodzi / Anna Michalska, Jakub Wiewiórski. - Łódź : Muzeum Kinematografii, 2022. - 239, [1] strona : ilustracje (w tym kolorowe) ; 24 cm

Proszę mówić dalej : historia społeczna Muzeum Sztuki w Łodzi / koncepcja i redakcja książki Marta Madejska, Agnieszka Pindera, Natalia Słaboń. - Łódź : Muzeum Sztuki w Łodzi, © 2022. - 141, [4] strony, [47] stron tablic (w tym kolorowe) : ilustracje ; 25 cm

Słownik kultury literackiej Łodzi do 1939 r / pod redakcją Katarzyny Badowskiej, Tomasza Cieślaka, Dariusza Dekiertha, Karoliny Kołodziej, Moniki Kucner, Krystyny Pietrych, Krystyny Radziszewskiej, Anny Wardy, Ewy Wiatr ; teksty przygotowali Katarzyna Badowska [i 19 pozostałych]. - Wydanie I. - Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2022. - 460, [2] strony : ilustracje ; 25 cm. - (Seria Kultura Literacka Łodzi)

KATEGORIA: NAJLEPSZA KSIĄŻKA O ZIEMI ŁÓDZKIEJ

Chór męski "Lutnia" w Warcie : 1922-2022 / Piotr Mika. - Warta : Prof-Art Ryszard Sierociński : na zlecenie Gminy Warta, 2022. - 159 stron : ilustracje kolorowe ; 22 x 28 cm

Filmowe Poświętne we wspomnieniach mieszkańców / Maciej Kronenberg. - [Łódź] : Centrum Inicjatyw na rzecz Rozwoju REGIO, 2022. - 159, [1] strona : ilustracje (w tym kolorowe) ; 15 x 21 cm

Historia rodu Przewalskich od XV do XXI wieku / Barbara Dobrochna Zwolińska z domu Przewalska. - Lublin : "Norbertinum" Wydawnictwo - Drukarnia - Księgarnia, 2022. - 404, [1] strona, [2] karty tablice złożone : ilustracje (w tym kolorowe) ; 24 cm

Kardynał Stefan Wyszyński Prymas Polski a Skierniewice i Ziemia Skierniewicka / bp Andrzej Franciszek Dziuba. - Skierniewice : Miejska Biblioteka Publiczna im. Władysława Reymonta w Skierniewicach, 2022. - 396 stron : ilustracje ; 21 cm

Koła gospodyń powiatu zgierskiego / redakcja: Elżbieta Woldan-Romanowicz ; Biuro Promocji i Redakcja Gazety Powiatowej. Starostwo Powiatowe w Zgierzu. - Zgierz : Powiat Zgierski, 2022. - 80 stron : fotografie kolorowe ; 25 cm

Kużaj : wieś o bogatej historii / Katarzyna Idzikowska, Grzegorz Szymański. - Kużaj ; Wieruszów : Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieruszowie, 2022. - 107 stron : ilustracje (w tym kolorowe) ; 24 cm

Legioniści Polscy Józefa Piłsudskiego z Częstochowy i Wielunia 1914-1918 / Lech Mastalski. - Częstochowa : Lech Mastalski, © 2022. - 476, [1] strona : ilustracje ; 25 cm

Piwo piotrkowskie : od drugiej połowy XV do końca XVIII wieku / Marcin Łukasz Majewski ; translated by Katarzyna Wieleńska. - Wydanie I. - Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński, 2022. - 352, 344 strony, [16] stron tablic kolorowych, [1] karta tablica kolorowa złożona luzem : ilustracje ; 25 cm

Po ścieżkach gmin powiatu łowickiego : walory historyczne i kulturowe gmin powiatu łowickiego / autorzy Zdzisław Kryściak, Katarzyna Skierska-Pięta ; autorzy zdjęć Urszula Czapnik, Kinga Kryściak, Zdzisław Kryściak, Paweł Pięta. - Chęśno : Stowarzyszenie KGW - Razem dla Gminy Chęśno, 2022. - 152 strony : ilustracje kolorowe ; 30 cm

Prawosławna diecezja łódzko-poznańska / Violetta Wiernicka. - Wydanie I. - Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński ; Prawosławna Diecezja Łódzko-Poznańska, 2022. - 591 stron, 16 stron tablic kolorowych : ilustracje ; 24 cm

Sieradzkie historie dokumentem pisane. T. 1, 1821-1939 / Arkadiusz Balcerzak ; akwarele przedstawiające Sieradz namalowała Joanna Perdek. - Sieradz : Stowarzyszenie Kreatywny Sieradz, [2022]. - 253 strony : ilustracje (w tym kolorowe) ; 30 cm

Sztetl Koluszki / Zbigniew Komorowski. - Wydanie I. - Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński, 2022. - 267 stron : ilustracje, 24 cm

W XIX-wiecznym Wieruszowie : pamiętnik. T. 2, Rodzina, ach rodzina! / Jerzy Maciejewski. - Wydanie I. - Wieruszów : Studio Graphito, 2022. - 184, [4] strony : ilustracje kolorowe ; 24 cm

KATEGORIA: NAJLEPSZE WYDAWNICTWO ALBUMOWE O ŁODZI

Łódź Kaliska : kolekcja Jacka Franasiuka / tłumaczenia: Anna Lesińska, Mark Caudle. - Wydanie I. - Łódź : Kantor Sztuki, 2022. - 317, [2] strony : ilustracje kolorowe ; 31 cm

Łódź robotnicza drugiej połowy XIX w. w obrazie i słowie / Anna Kaniowska, Tomasz Walkiewicz. - Łódź : Archiwum

Państwowe, 2022. - 176 stron : ilustracje (w tym kolorowe) ; 30 cm

Mój teatr : 50-lecie pracy artystycznej Chwalisława Zielińskiego / Chwalisław Zieliński ; redakcja Iwona Marchewka ; tłumaczenia: Skrivanek ; Teatr Wielki w Łodzi. - Łódź : Teatr Wielki, 2022. - 228 stron : ilustracje (w tym kolorowe) ; 32 cm

Pod nogami mam dziewiętnaście rzek / Marek Szyryk. - Wydanie I. - Łódź : Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi, 2022. - 61, 111, [4] strony : ilustracje (w tym kolorowe) ; 27 cm

KATEGORIA: NAJLEPSZE WYDAWNICTWO ALBUMOWE O ZIEMI ŁÓDZKIEJ

Klasztorne impresje : stulecie sieradzkich urszulanek / redakcja Fundacja Wspierania Kultury Miasta Sieradza ; teksty Tadeusz Olejnik, Anna Papierz ; projekt graficzny Paweł Duraj. - Sieradz : Prof-Art Ryszard Sierociński ; na zlecenie Fundacji Wspierania Kultury Miasta Sieradza, 2022. - 93, [3] strony : ilustracje kolorowe ; 34 cm

Krajobrazy leśne Polski Środkowej / Józef K. Kurowski ; projekt graficzny: A. Świć. - Łódź : Łódzkie Towarzystwo Naukowe, 2022. - 276 stron : ilustracje kolorowe, errata ; 22 x 30 cm

PRL-owska Spała / Michał Słoniewski. - Wydanie I. - Spała : Max s.c. Jolanta i Michał Słoniewscy, 2022. - 150, [2] strony : ilustracje ; 17 x 25 cm

Skierniewice w objęciach starych pocztówek i fotografii Zbyszka Gradowskiego / fotografie, koncepcja i realizacja Zbyszek Gradowski ; tłumaczenie: Jerzy T. Zych - j. niemiecki, Siniša Kasumović - j. angielski. - Wydanie I. - [Skierniewice] : Wydawnictwo Estet, [2022]

KATEGORIA: NAJLEPSZA POWIEŚĆ O ŁODZI I ZIEMI ŁÓDZKIEJ

Dom na skraju lasu / Natalia Bieniek. - Warszawa : Prószyński Media, 2022. - 341, [1] strona ; 21 cm

Nauczycielka z getta / Aneta Krasieńska. - Wydanie pierwsze. - Warszawa : Wydawnictwo Jaguar, 2022. - 318 stron ; 21 cm

Nikt / Maciej Kaźmierczak. - Wydanie I. - Warszawa : Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza SA, 2022. - 349, [3] strony ; 21 cm

Śmierć głośna, śmierć cicha / Andrzej Bart. - Wydanie I. - Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński ; współwydawca Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna, 2022. - 511 stron ; 22 cm

Osuwisko / Kinga Wójcik. - Warszawa : Prószyński Media, 2022. - 469, [1] strona ; 21 cm. - (Seria o komisarzu Lenie Rudnickiej / Kinga Wójcik)

Porzuceni / Maciej Kaźmierczak. - Wydanie I. - Warszawa : Warszawskie Wydawnictwo Literackie Muza SA, 2022. - 350, [2] strony ; 21 cm

Tylko jedna chwila / Sylwia Markiewicz - Bielsko-Biała : Pascal, 2022. - 366, [2] strony ; 21 cm

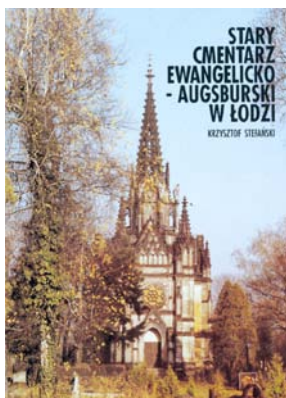
Usta rzeźbiarki / Magda Knedler. - Wydanie I. - Kraków : Otwarte, 2022. - 395, [5] stron ; 22 cm

Włoska legenda / Katarzyna Grabowska. - Wydanie I. - Chorzów : Wydawnictwa Videograf, 2022. - 508, [1] strona ; 21 cm

Złoty peugeot / Marcin Andrzejewski ; z ilustracjami autora. - Wydanie pierwsze. - Łódź : Wydawnictwo Kusiński, 2022. - 364 strony : ilustracje ; 21 cm. - (Kryminalna Łódź)

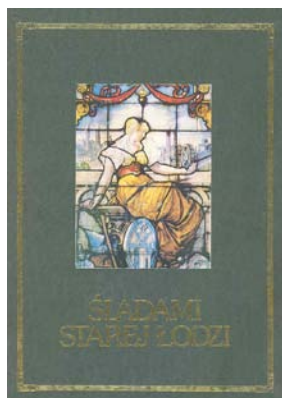
Znajda / Katarzyna Kielecka. - Wydanie I. - Katowice : Szara Godzina, 2022. - 397, [3] strony ; 21 cm

Książki nagrodzone Nagrodą Złoty Ekslibris za lata 1992-2021

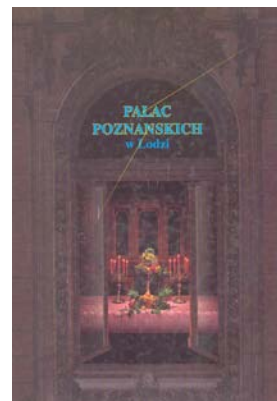
ZA ROK 1992

Stary Cmentarz Ewangelicko-Augsburski w Łodzi / Krzysztof Stefański [zdj. Andrzej Pukaczewski, Włodzimierz Małek]. — Łódź : Ewangelickie Wydawnictwo św. Mateusza

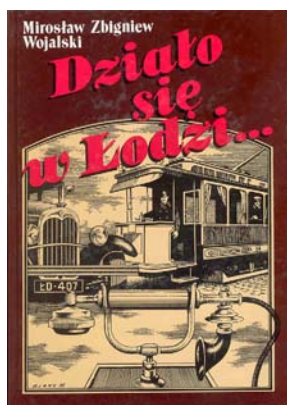
ZA ROK 1993

Śladami starej Łodzi. [T.] 2 / Andrzej Urbaniak ; z rys. Jerzego Michała Zakrzewskiego. — Łódź : Wydawnictwo 86 Press

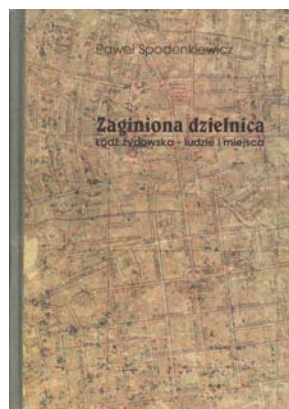
ZA ROK 1995

Pałac Poznańskich w Łodzi / opracowana przez zespół pracowników Muzeum Historii Miasta Łodzi / red. Ryszard Czubaczyński. — Łódź : Muzeum Historii Miasta Łodzi

ZA ROK 1996

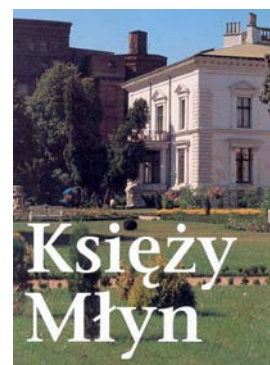
Działo się w Łodzi... / Mirosław Zbigniew Wojalski. — Łódź : "Zora"

ZA ROK 1997 nagrody nie przyznano

ZA ROK 1998

Zaginiona dzielnica : Łódź żydowska — ludzie i miejsca / Paweł Spodenkiewicz. — Łódź : Łódzka Księgarnia Niezależna

ZA ROK 1999

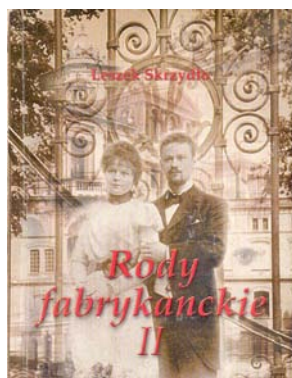
Księży Młyn / tekst Dorota Berbelska, Stefan Pytlas, Jan Salm, Agata Zielińska ; fot. Tadeusz Karpiński. — Łódź : Urząd Miasta Łodzi. Wydział Strategii Miasta

W roku 2001 zmieniono formułę i regulamin Nagrody. Przyznano dwie równorzędne nagrody. Jedną dla najlepszej książki o Łodzi, drugą dla najlepszej książki o województwie.

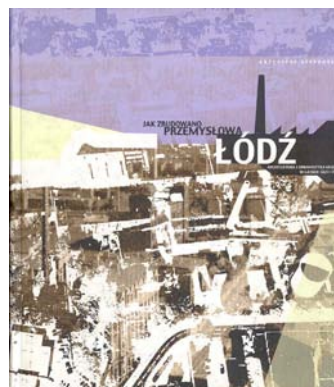
ZA ROK 2000

Łowicka pocztówka 1899-1999 / Edward Miziołek. — Łowicz : Łowicki Ośrodek Kultury : Archiwum Państwowe m. st. Warszawy. Oddział

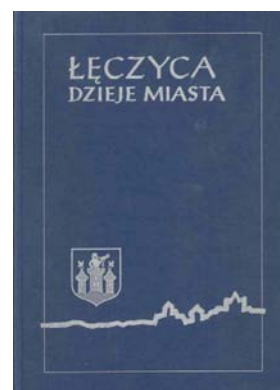

Rody fabrykanckie. Cz. 2. / Leszek Skrzydło. — Łódź : Oficyna Bibliofilów

Jak zbudowano przemysłową Łódź : architektura i urbanistyka miasta w latach 1821-1914 / Krzysztof Stefański. - Łódź : Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego

ZA ROK 2001

Łęczyca : monografia miasta do 1990 roku / pod. red. Ryszarda Rosina. — Łęczyca : Towarzystwo Naukowe Płockie. Oddział w Łęczyca : Towarzystwo Miłośników Ziemi Łęczyckiej

ZA ROK 2002

Żydzi dawnej Łodzi : słownik biograficzny Żydów łódzkich oraz z Łodzią związanych. T. 2 / Andrzej Kempa, Marek Szukalak. - Łódź : Oficyna Bibliofilów

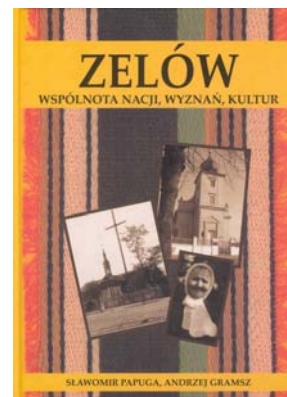

Pajęczno poprzez wieki / Jadwiga i Krzysztof Pach. - Częstochowa : Dom Książki

ZA ROK 2003

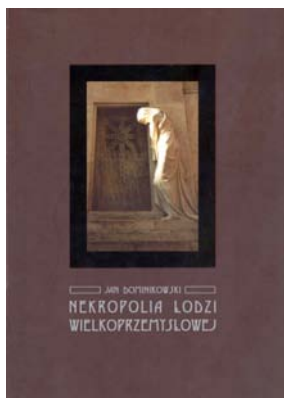

Szlakiem łódzkiej kolei / Michał Jerczyński, Tomasz Roszak. - Łódź : Wydaw. Piątek Trzynastego

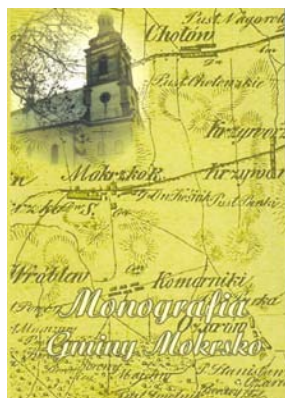

Zelów : wspólnota nacji, wyznań, kultur / Sławomir Papuga, Andrzej Gramsz. - Łódź : Wydaw. GRAKO

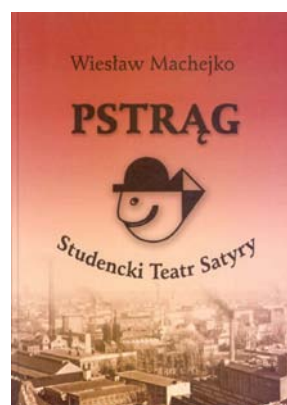
ZA ROK 2005

Nekropolia Łodzi wielkoprzemysłowej : cmentarz Stary przy ulicy Ogrodowej : dzieje i sztuka 1854-1945 / Jan Dominikowski. - Łódź : Wydawnictwo Konserwatorów Dzieł Sztuki

Monografia gminy Mokrośko / pod red. Tadeusza Olejnika. - Mokrośko : Urząd Gminy

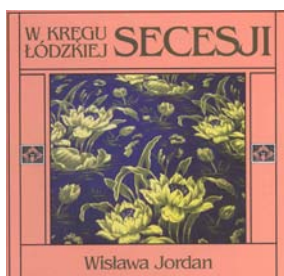

Z ikra i pod prąd czyli W krainie Pstrąga : Studencki Teatr Satyry Pstrąg od frontu i od kulis na tle Łodzi akademickiej 1945-1967 : piosenki, skecze, monologi, żarty, anegdoty, wiersze, wspomnienia, recenzje, paszkwile, donosy, laurki, anonimy, parodie, fotografie, karykatury, obrazy, rysunki, raptularz, epitafia / przedstawia Wiesław Machajko ; [oprac. red. Barbara Machajko i Leszek Skrzydło]. - Łódź : Dom Wydawniczy ELIPSA

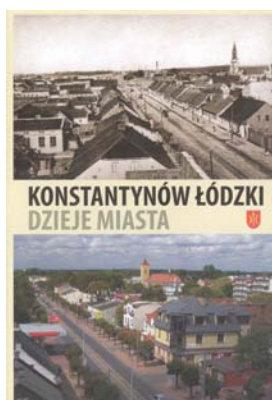

Nieborów : mazowiecka rezydencja Radziwiłłów / Włodzimierz Piwkowski. - Warszawa : Muzeum Narodowe : Muzeum w Nieborowie i Arkadii

ZA ROK 2006

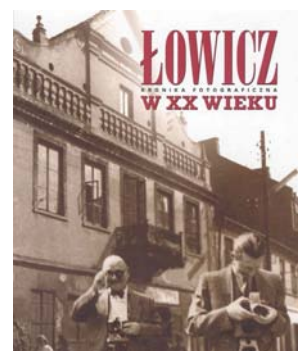
W kręgu łódzkiej secesji / Władysław Jordan. - Łódź : Wydawnictwo Literatura

Konstantynów Łódzki : dzieje miasta / praca zbiorowa pod red. Marii Nartonowicz-Kot. - Łódź : Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział Łódzki

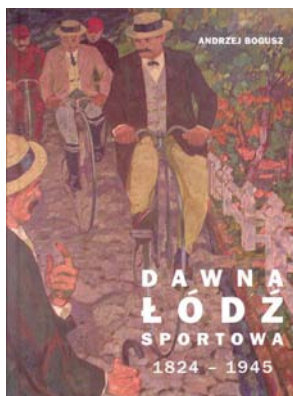

Piotrkowska : spacer pierwszy = the first walk / [opracowanie graficzne] Sławomir Krajewski ; [fotografie] Jacek Kuśiński. - Łódź : Wydawnictwo Jacek Kuśiński

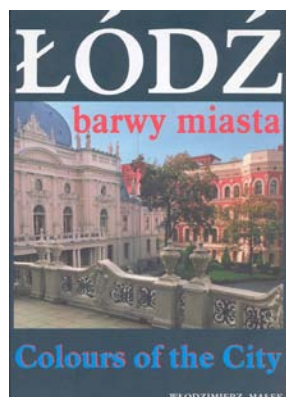

Łowicz w XX wieku : kronika fotograficzna / Jacek Rutkowski. - Łowicz : Urząd Miejski

ZA ROK 2007

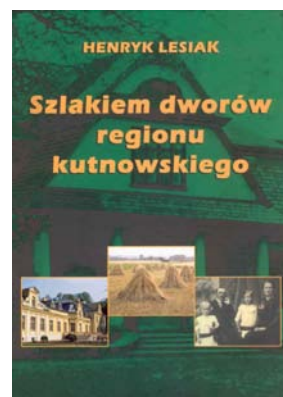
Dawna Łódź sportowa: 1824 - 1945 / Andrzej Bogusz. – Łódź : Muzeum Historii Miasta Łodzi

Łódź: barwy miasta = Colours of the city / fot. i projekt albumu Włodzimierz Małek ; tekst oraz konsultacja przy wyborze fot. Ryszard Bonisławski. – Wyd. 3 uaktualnione. – Łódź : Oficyna Wydawniczo-Reklamowa Sagalara

Łęczyca zapomniana : pocztówki, fotografie i ryciny / tekst Alicja Łosińska, Karol Niewiadomski, Mirosław Pisarkiewicz ; wyb. kart pocztowych i fot. Alicja Łosińska, Aneta Pucek. - Wyd. 2 poszerzone i uzupełnione. – Łęczyca : Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna : Towarzystwo Naukowe Płockie. Oddział : Towarzystwo Miłośników Ziemi Łęczyckiej

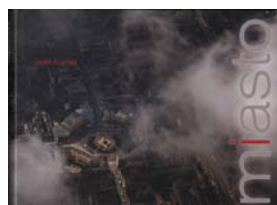

Szlakiem dworów regionu kutnowskiego / Henryk Lesiak. – Wyd. 2 zm. i uzup. – Kutno : Agencja Rozwoju Regionu Kutnowskiego

ZA ROK 2008

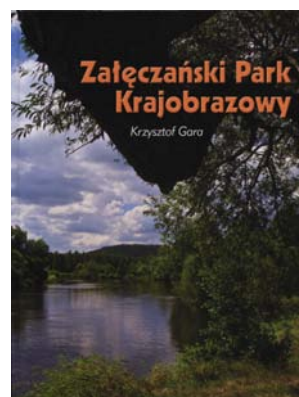
Zarys dziejów geodezji w Łodzi / Marian Czocharński, Tadeusz Kośka, Grzegorz Kowalski. – Łódź : Wydaw. Politechniki Łódzkiej

Miasto = City / [zdj.] Jacek Kuśiński ; tekst - „Widzenie Łodzi” Tomasz Włodkowski. – Łódź : Wydawnictwo Jacek Kuśiński

Historia Smardzewic / Stefan Zdonek. – Smardzewice : Ochotnicza Straż Pożarna

Załęczański Park Krajobrazowy / fot. Krzysztof Gara. – Sieradz : Agencja Reklamowo-Wydawnicza Prof-Art

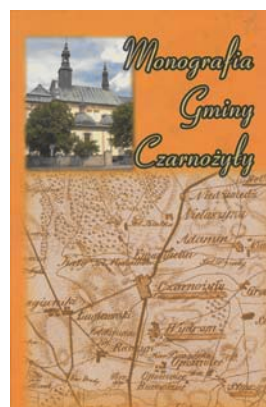
ZA ROK 2009

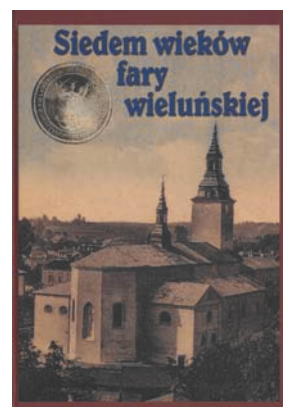
Europa wg Auschwitz [...] / Marek Müller ; współpr. Zofia Kraszewska-Kelcz, Joanna Podolska ; przy współudziale Magdaleny Januszewskiej [i in.]; Instytut Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego, Laboratorium Reportażu, Archiwum Państwowe w Łodzi. – Oświęcim : Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau

Księga fabryk Łodzi / Jacek Kuśiński, Ryszard Bonisławski, Maciej Janik. – Łódź : Wydawnictwo Jacek Kuśiński

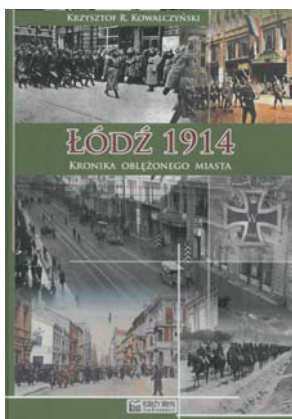

Monografia gminy Czarnożyły / oprac. zbiorowe pod red. Zdzisława Włodarczyka. – Czarnożyły : Urząd Gminy

Siedem wieków fary wieluńskiej / pod red. Jana Książka. – Wieluń : Muzeum Ziemi Wieluńskiej

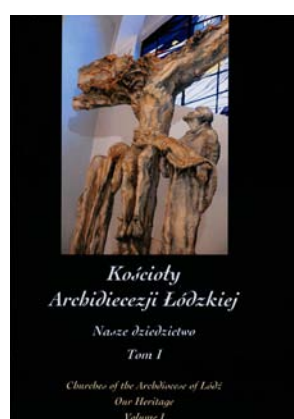
ZA ROK 2010

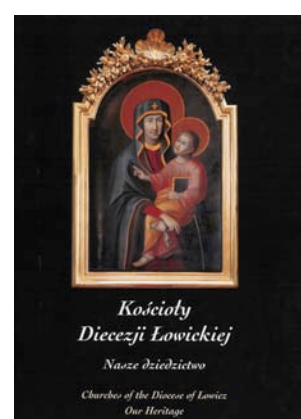
Łódź 1914 : kronika oblężonego miasta / Krzysztof R. Kowalczyński . – Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

Moje Gorzkowice / Cezary Graczykowski. – Gorzkowice : Gminna Biblioteka Publiczna

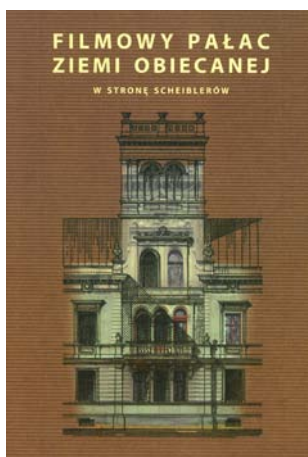
Kościoły Archidiecezji Łódzkiej : nasze dziedzictwo. T. 1 / zespół redakcyjny Studio Plus. – Bydgoszcz : Studio Plus Marek Pawłowski

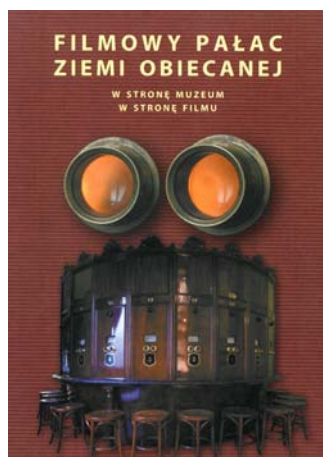
Kościoły Diecezji Łowickiej : nasze dziedzictwo = Churches of the Diocese of Łowicz : our heritage / [zespół redakcyjny Studio Plus] . – Bydgoszcz : Studio Plus Marek Pawłowski

ZA ROK 2011

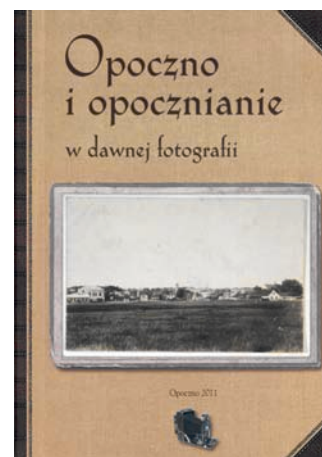
ZA ROK 2011 nie przyznano Nagrody w kategorii Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Łodzi

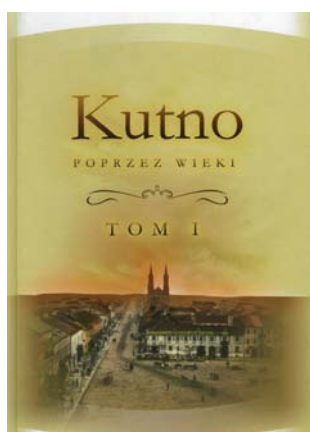
Filmowy pałac ziemi obiecanej. [T. 1], W stronę Scheiblerów / red. Ewa M. Bładowska. – Łódź : Stowarzyszenie Miłośników off Kultury SMOk : Muzeum Kinematografii

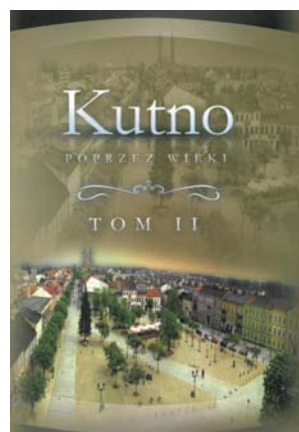
Filmowy pałac ziemi obiecanej. [T. 2], W stronę muzeum, w stronę filmu / red. Ewa M. Bładowska. – Łódź : Stowarzyszenie Miłośników off Kultury SMOk : Muzeum Kinematografii

Opoczno i opocznanie w dawnej fotografii / zespół red. w składzie: Robert Kowalski, Tomasz Łuczowski, Jan Siempiński, Bożena Świątek-Mazur, Edward Zagdański]. – Opoczno : Muzeum Regionalne : Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna

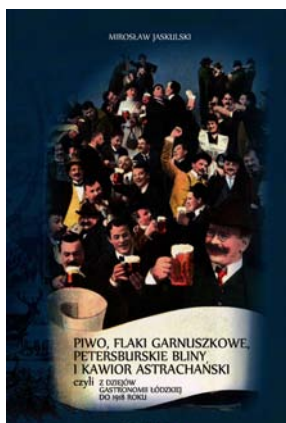

Kutno poprzez wieki. T. 1, Do 1939 roku / pod red. Jana Szymczaka. – Kutno ; Łódź : Prezydent Miasta Kutna [etc.]

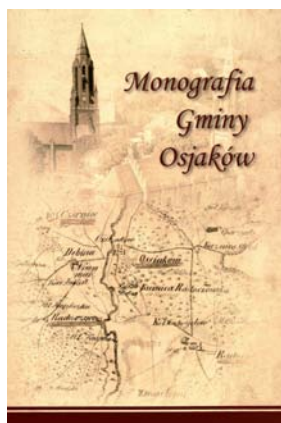

Kutno poprzez wieki. T. 2, Lata 1939-2010 / pod red. Jana Szymczaka. – Kutno ; Łódź : Prezydent Miasta Kutna [etc.]

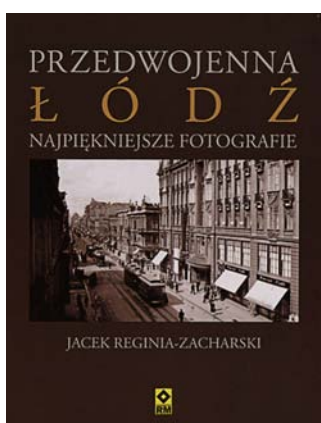
ZA ROK 2012

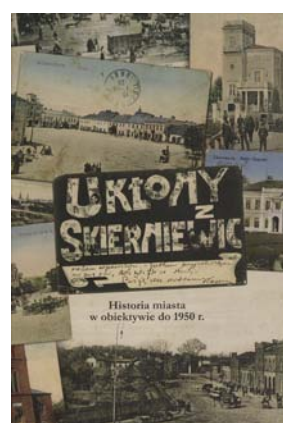
Piwo, flaki garnuszkowe, petersburskie bliny i kawior astrachański czyli Z dziejów gastronomii łódzkiej do 1918 roku / Mirosław Jaskulski. – Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

Monografia gminy Osjaków : opracowanie zbiorowe / pod redakcją Jana Książka. – Osjaków : Urząd Gminy

Przedwojenna Łódź : najpiękniejsze fotografie / Jacek Reginia-Zacharski. – Warszawa : Wydawnictwo RM ; Łódź : Archiwum Państwowe

Ukłony z Skierniewic : historia miasta w obiektywie do 1950 r. / [redakcja: Izabela Strączyńska, Anna Majda-Baranowska, Maria Anacka-Łyjak, Ewa Pecyna, Mirosława Przygodzińska. - Skierniewice : Miejska Biblioteka Publiczna.

ZA ROK 2013

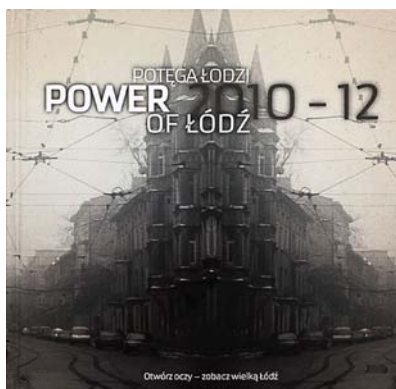
Fabryka snów / teksty i redakcja Stanisław Zawilski, współpraca Tadeusz Wijata ; opracowanie graficzne: Adam Bremer, Jędrzej Łoś. - Łódź : TOYA Sp. z o.o.

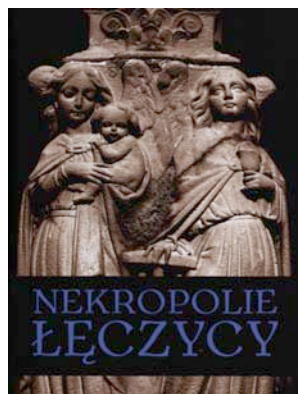
Mocarze czasu : pomnikowe drzewa w świecie i na ziemi łódzkiej / Janusz Hereźniak ; [opracowanie graficzne Tomasz Budziarek ; autorzy zdjęć: Janusz Hereźniak i in.]. – Łódź : Łódzkie Towarzystwo Naukowe

Rezerваты : ochrona przyrody w lasach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi i województwa łódzkiego / Romuald Olaczek ; [aut. fot. Mirosław Sobkowiak i in. ; projekt okładki i wnętrza Jerzy Jan Dobrucki] ; Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi. – Józefów : Oficyna Wydawnicza Forest

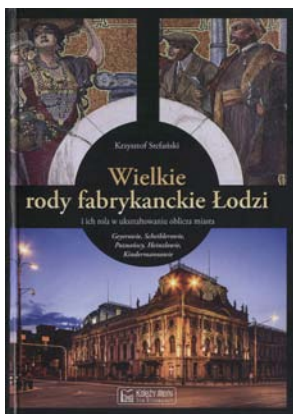

Potęga Łodzi = Power of Łódź : 2010-12 / [opieka artystyczna Marek Janiak, Włodzimierz Adamiak, Marcin Wasilewski ; projekt graficzny i skład Marcin Wasilewski ; wstęp Włodzimierz Adamiak, Ewa M. Boryczka]. – Łódź : Fundacja Ulicy Piotrkowskiej : Urząd Miasta Łodzi

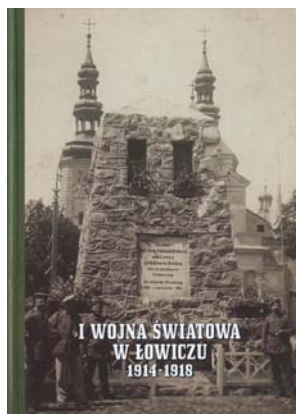

Nekropolie Łęczycy : piękno ukryte w detalu / [red. Lucyna Sztompka ; zespół red. Alicja Łosińska, Maria Sęczkowska, Mirosława Żydek, Mirosław Pisarkiewicz, Bolesław Solarzski ; tekst Mirosław Pisarkiewicz ; wybór i opis zdjęć Alicja Łosińska ; fotografie Przemysław Marynowski] ; Towarzystwo Naukowe Płockie. Oddział w Łęczycy, Towarzystwo Miłośników Ziemi Łęczyckiej, Archiwum Państwowe w Płocku. Oddział w Łęczycy. - Łęczycza : Towarzystwo Naukowe Płockie. Oddział

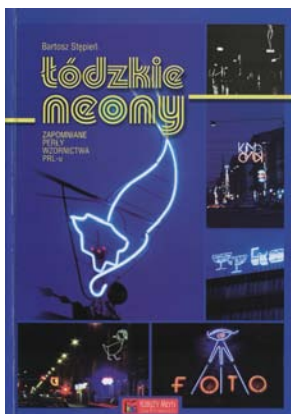
ZA ROK 2014

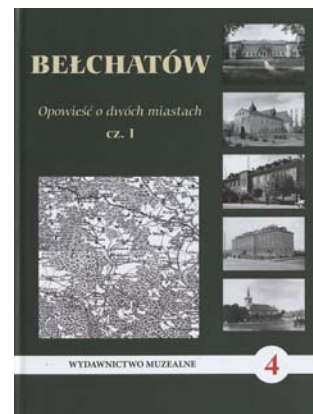
Wielkie rody fabrykanckie łodzi i ich rola w ukształtowaniu oblicza miasta : Geyerowie, Scheiblerowie, Poznańscy, Heinzelowie, Kindermannowie / Krzysztof Stefański. - Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

I wojna światowa w Łowiczu 1914-1918 / Maciej Malangiewicz & Jacek Rutkowski. - Łowicz : łowicki Ośrodek Kultury

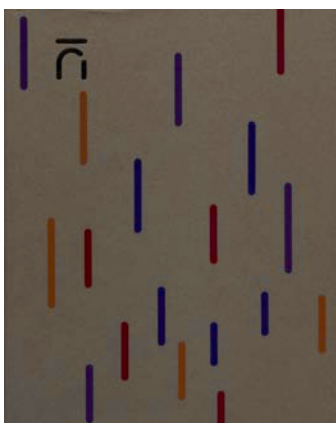

Łódzkie neony : zapomniane perły wzornictwa PRL-u / Bartosz Stępień. - Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

Bielchatów : opowieść o dwóch miastach. Cz. 1 / pod red. Moniki Basińskiej ; wybór i oprac. merytoryczne Łukasz Politański. - Bielchatów : Muzeum Regionalne

ZA ROK 2015

Filharmonia łódzka : spacer w przestrzeni, podróż w czasie / [redaktor prowadzący Marzena Wiśniak ; redakcja merytoryczna, dobór zdjęć Joanna Więckowska, Marzena Wiśniak ; redakcja językowa Joanna Więckowska ; autor większości zdjęć współczesnych Dariusz Kulesza ; wstęp Tomasz Bęben]. - Łódź : Filharmonia Łódzka im. Artura Rubinsteina

Karol Rybacki 1859-1935 / Zdzisław Kryściak ; [projekt okładki i opracowanie graficzne: Jacek Rutkowski ; współpraca redakcyjna: Maciej Malangiewicz]. - Łowicz : łowicki Ośrodek Kultury

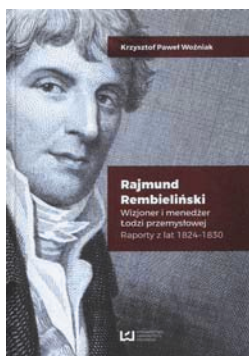

Łódź, której nie ma / Krzysztof R. Kowalczyński. - Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński

Sieradzka księga pokoleń : Sieradz w XX wieku w fotografii / [redakcja Ryszard Sierociński ; teksty: Sławomir Kołodziejczyk, Jerzy Kowalski, Henryk Pawłowski, Andrzej Ruszkowski, Henryk Szturma ; opracowanie graficzne: Paweł Duraj ; konsultacja historyczna: Maria Nartanowicz-Kot, Henryk Szturma, Jan Pietrzak]. - Sieradz : Prof-Art Agencja Reklamowo-Wydawnicza

ZA ROK 2016

Rajmund RembIELiński : wizjoner i menedżer łódzi przemysłowej : raporty z lat 1824-1830 / Krzysztof Paweł Woźniak ; [projekt typograficzny i skład Tomasz Pietras]. - Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

Łowicz 1918-1939 : kronika fotograficzna / Maciej Malangiewicz & Jacek Rutkowski ; [pomysł i realizacja Maciej Malangiewicz & Jacek Rutkowski ; projekt okładki i opracowanie graficzne Jacek Rutkowski]. - Łowicz : Łowicki Ośrodek Kultury

Łączy nas miłość do książek / [zespół redakcyjny: Hanna Krawczyk – przewodnicząca, Krystyna Brodowska, Grażyna Łacina, Małgorzata Szymlet-Piotrowska ; redakcja Iga Turowicz ; projekt graficzny Paweł Duraj ; rysunki Aleksy Nowa ; zdjęcia: archiwum Powiatowej Biblioteki Publicznej w Sieradzu, Piotr Andrzejczak, Krystyna Brodowska, Zygmunt Kamiński, Grażyna Łacina, Bronisław Nawrocki, Tomasz Oszczyda, Mariusz Raźniewski, Ryszard Sierociński, Jadwiga Lew Starowicz, Jan Świderski]. - Sieradz : Prof-Art : na zlecenie Fundacji Wspierania Kultury Miasta Sieradza

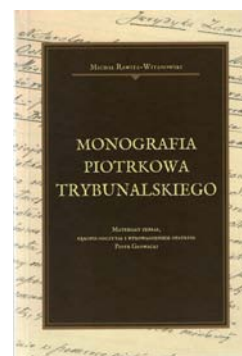
ZA ROK 2017

Artyści niepokorni : sztuka nowoczesna XX wieku w przemysłowej Łodzi. T. 1 / Janusz Zagrodzki ; projekt graficzny: Sławomir Iwański ; Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi, Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi. Wydział Operatorski i Realizacji Telewizyjnej. - Łódź : Wydawnictwo Biblioteki PWSFTviT : SAIp PWSFTviT

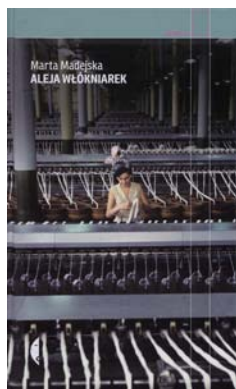

Kutno – miejsca i ludzie : obrazy zachowane w pamięci mieszkańców / Karol Koszoda, Elżbieta Świątkowska, Bożena Gajewska ; projekt graficzny Alicja Górecka ; Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej. - Kutno : Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej

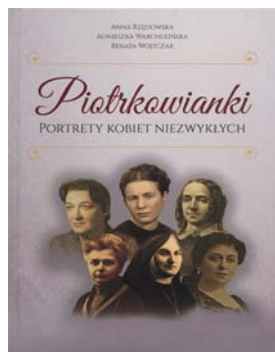

Monografia Piotrkowa Trybunalskiego / Michał Rawita-Witanowski ; materiały zebrał, rękopis odczytał i wprowadzeniem opatrzył Piotr Głowacki ; [opracowanie graficzne Paulina Bąk]. - Piotrków Trybunalski : Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Próchnika

ZA ROK 2018

Aleja Włóknarek / Marta Madejska. - Wołowiec : Wydawnictwo Czarne

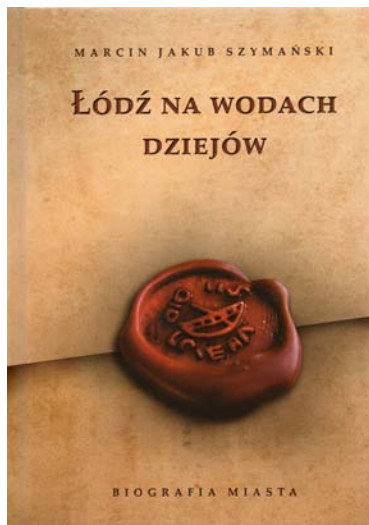

Piotrkowianki : portrety kobiet niezwykłych / Anna Rzędowska, Agnieszka Warchulińska, Renata Wojtczak. - Piotrków Trybunalski : Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Próchnika

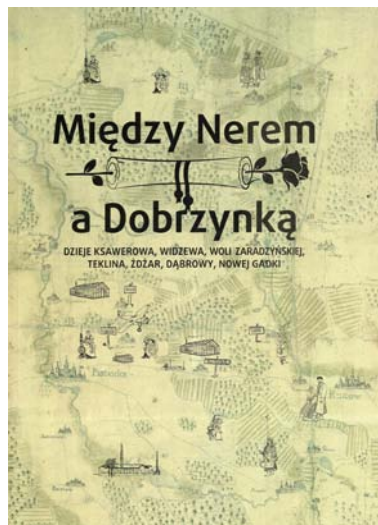

Wzornik : szycie opoczyńskie, łowickie, sieradzkie / Alicja Woźniak ; redakcja: Danuta Wachowska. - Łódź : Łódzki Dom Kultury

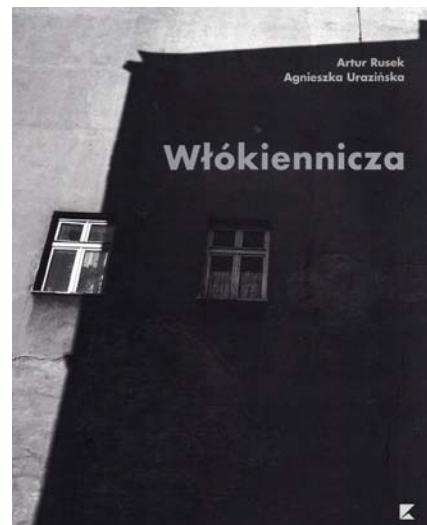
ZA ROK 2019

Łódź na wodach dziejów : biografia miasta / Marcin Szymański. – Łódź : Zakręcenie Czytaniem

Między Nerem a Dobrzynką : dzieje Ksawerowa, Widzewa, Woli Zaradzińskiej, Teklina, Żdżar, Dąbrowy, Nowej Gadki / Roman Kubiak. – Ksawerów : Gmina Ksawerów

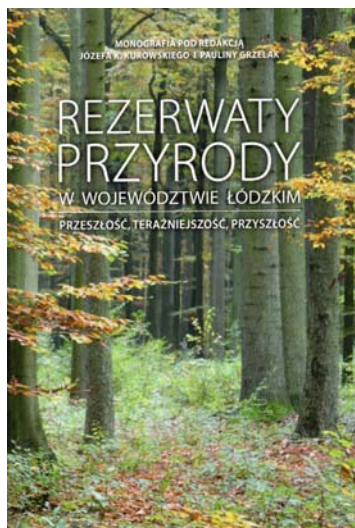

Włókiennicza / Artur Rusek, Agnieszka Urazińska. – Łódź : Wydawnictwo Kusiński

ZA ROK 2020

Wielki przemysł, wielka cisza : łódzkie zakłady przemysłowe 1945-2000 / autorzy: Agata Zysiać, Joanna Kocemba-Żebrowska, Marta Madejska, Ewelina Kurkowska, Marcin Szymański, Wiesława Różycka-Stasiak, Michał Gruda. – Łódź : Łódzkie Stowarzyszenie Inicjatyw Miejskich Topografie : Uniwersytet Łódzki

Rezerваты przyrody w województwie łódzkim : przeszłość, teraźniejszość, przyszłość : monografia / pod redakcją Józefa K. Kurowskiego i Pauliny Grzelak ; [autorzy]: Józef K. Kurowski [i wielu pozostałych]. – Świebodzin : Wydawnictwo Klubu Przyrodników ; Łódź : Towarzystwo Ochrony Krajobrazu

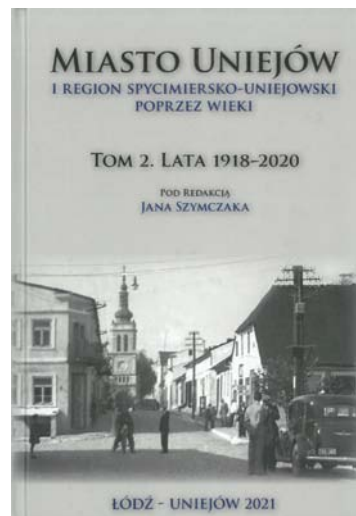
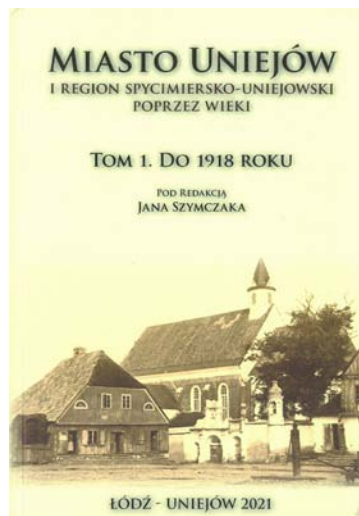

Czechy na fotografii dawniej i dziś / redakcja Jarosław Stulczewski ; zespół redakcyjny Urszula Sakiewa, Włodzimierz Ignaczak. – Zduńska Wola : Towarzystwo Przyjaciół Zduńskiej Woli ; Czechy : na zlecenie Koła Gospodyń Wiejskich ; [Sieradz] : Prof.-Art

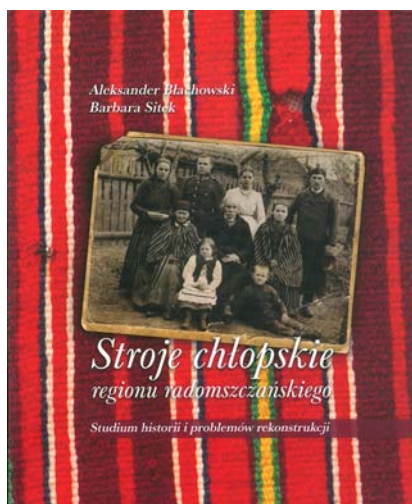
ZA ROK 2021

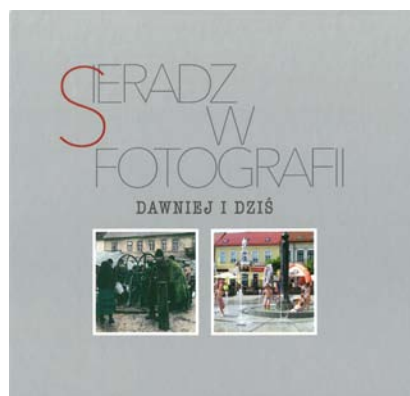
Oi! Oi! Oi! To punk z miasta łodzi... / Dariusz Jędrasiak, Piotr "Bugs" Wawrzak. - Łódź: Fundacja "Człowiek i Środowisko"

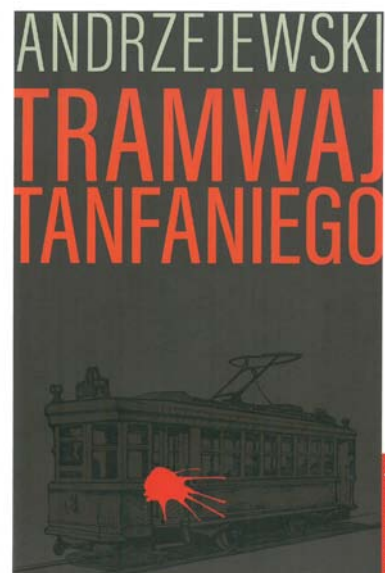
Miasto Uniejów i region spycimiersko-uniejowski poprzez wieki. T. 1-2 / pod redakcją Jana Szymczaka; Towarzystwo Przyjaciół Uniejowa, Polskie Towarzystwo Historyczne - Oddział w Łodzi. - Łódź: Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział; Uniejów: Towarzystwo Przyjaciół Uniejowa

Stroje chłopskie regionu radomszczańskiego: studium historii i problemów rekonstrukcji / Aleksander Błachowski, Barbara Sitek. - Radomsko: Muzeum Regionalne im. Stanisława Sankowskiego

Sieradz w fotografii dawniej i dziś / redakcja Ryszard Sierociński; teksty Tadeusz Olejnik, Tomasz Oszczęda; fotografie współczesne Ryszard Sierociński. - Sieradz: Prof-Art Ryszard Sierociński; Fundacja Wspierania Kultury Miasta Sieradza

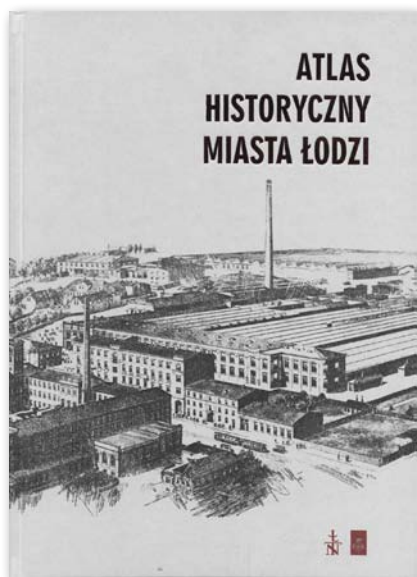
Tramwaj Tanfaniego / Marcin Andrzejewski. - Łódź: Wydawnictwo Kusiński

Skarby z malowanej skrzyni: elementarz stroju łowickiego / koncepcja, teksty i redakcja Magdalena Bartosiewicz; ilustracje, skład i opracowanie graficzne Karolina Matyjaszkowicz. - Łowicz: Muzeum w Łowiczu

NAGRODY ZŁOTY EKSLIBRIS ZA ROK 2022

NAJLEPSZA KSIĄŻKA O ŁODZI

Atlas historyczny miasta Łodzi / realizacja projektu Łódzkie Towarzystwo Naukowe ; redakcja merytoryczna Maria Dankowska, Marek Koter ; autorzy Adam Bartnik [i 23 pozostałych] ; redakcja techniczno-kartograficzna Mariusz Stępniewski. – Łódź : Łódzkie Towarzystwo Naukowe : Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, 2022

Atlas historyczny miasta Łodzi to liczące prawie pół tysiąca stron historyczno-urbanistyczne opracowanie, które powstało z inicjatywy Łódzkiego Towarzystwa Naukowego we współpracy z Archiwum Państwowym w Łodzi. Pracę nad publikacją rozpoczęto w 2018 r., a kierownikiem projektu został Edward Karasiński. Wydawnictwo jest niezwykle ważne dla Łodzi, gdyż, jak podkreślają autorzy publikacji, miasto nie miało dotychczas własnego atlasu historycznego.

Atlas bardzo szeroko dokumentuje przeszłość Łodzi (od czasów prehistorycznych) i opisuje teraźniejszość miasta poprzez dawne i współczesne zbiory kartograficzne i ikonograficzne, zestawione ze sobą w ciekawy i czytelny sposób. Publikacja zawiera ponad pół tysiąca ilustracji, w tym reprodukcje oryginalnych map i archiwalne plany, pochodzące z zasobów Archiwum Państwowego w Łodzi oraz Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie.

Atlas podzielono na dziesięć rozdziałów wyodrębnionych, poza pierwszym, według okresów życia miasta, związanych z procesami osadniczymi albo urbanistycznymi: pradzieje Łodzi, okres Łodzi przedprzemysłowej, rękodzielniczo-manufakturowej, fabryczno-przemysłowej, lata I wojny światowej, okres międzywojenny, okres II wojny światowej i okupacji oraz okres III RP. Szczególną uwagę zwrócono na okresy wyróżniające się wzmocnieniem procesów osadniczych bądź urbanistycznych. W dziesięciu głównych działach znajdują się aż sto cztery artykuły autorskie. Wybrane zagadnienia urbanistyczne, w związku z brakiem stosownych materiałów kartograficznych, zostały zobrazowane poprzez autorskie mapy, sporządzane metodą rekonstrukcyjną. Te przetworzone materiały kartograficzne i źródła pisane, uzupełniające opracowania urbanistyczne, stanowią dużą wartość publikacji.

Autorami rozdziałów są specjaliści z wielu dziedzin, m.in. archeologii, geografii historycznej, architektury, urbanistyki oraz historii sztuki, w dużej części pracownicy łódzkich uczelni oraz Miejskiej Pracowni Urbanistycznej, którzy korzystali z obszer-

Łódź na tle sieci miast w obecnym regionie łódzkim w 1. poł. XVII w.

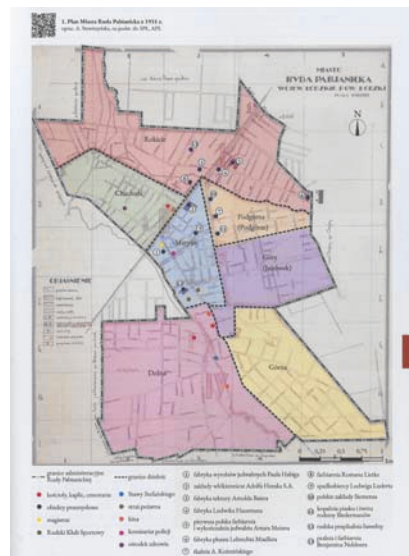

Mapa sieci osadniczej na obszarze obecnej Łodzi w XV w. i w 1. poł. XVI w.

nych materiałów źródłowych (archiwaliów, źródeł drukowanych i dokumentów urzędowych) oraz obszernej literatury na temat historii Łodzi i opracowań historycznych. Dodaje to publikacji dużej wartości, a czytelnikowi ułatwia dostarczenie procesów, które wpłynęły na rozwój Łodzi od czasów miasteczka rolniczego do wielkiej przemysłowej metropolii.

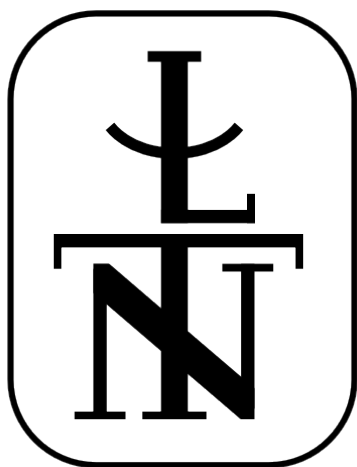
Widoczny w publikacji ogrom pracy i rozmach włożony w jej powstanie powoduje, że może być ona lekturą obowiązkową dla regionalistów, urbanistów oraz amatorów-pasjonatów historii miasta.

Atlas wydano także w wersji cyfrowej.

Plan Miasta Ruda Pabianicka z 1931 r.

ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE

Łódzkie Towarzystwo Naukowe (ŁTN) to stowarzyszenie istniejące w Łodzi od 1936 r. (do 1946 r. pod nazwą Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Łodzi). Założone zostało przez grupę łódzian, przedstawicieli inteligencji, reprezentantów różnych grup narodowościowych i wyznaniowych.

Celem Towarzystwa jest, jak głosi statut, „rozwój nauki we wszystkich gałęziach wiedzy, w szczególności inicjowanie i popieranie naukowej pracy badawczej dotyczącej regionu łódzkiego oraz wypowiedanie się w sprawie potrzeb nauki na terenie Łodzi i województwa łódzkiego”. Siedzibą władz jest Łódź.

Zawieszona na czas wojny działalność Towarzystwa została wznowiona zaraz po wyzwoleniu Łodzi, już w lutym 1945 r. Od tamtej chwili Towarzystwo, mimo wielu przeszkód i kryzysów, jest nieprzerwanie obecne w życiu naukowym miasta.

W okresie powojennym Łódzkie Towarzystwo Naukowe odegrało dużą rolę w budowaniu w Łodzi środowiska akademickiego, organizując spotkania i dyskusje na temat charakteru i profilu szkolnictwa wyższego. Siedziba

ŁTN była miejscem spotkań dla wielu przybyłych naukowców, a członkowie Towarzystwa promowali inicjatywę konieczności systematycznych badań naukowych w Łodzi.

W pierwszych latach istnienia działanie Towarzystwa, skupionego wówczas w dwóch sekcjach: nauk humanistycznych i przyrodniczo-matematycznych, miało głównie charakter zebrania oraz odczytów naukowych i popularnonaukowych.

Obecnie w skład ŁTN wchodzi sześć wydziałów: Wydział I – Językoznawstwa, Nauk o Literaturze i Filozofii, Wydział II – Nauk Historycznych i Społecznych, Wydział III – Nauk Matematyczno-Przyrodniczych, Wydział IV – Nauk Medycznych, Wydział V – Nauk Technicznych, Wydział VI – Sztuki i Nauk o Sztuce.

ŁTN popiera rozwój nauki i upowszechnia ją poprzez prowadzenie działalności wydawniczej, naukowo-badawczej, edukacyjnej i promocyjnej (np. jako organizator Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki).

Najwyższym organem statutowym ŁTN jest Zgromadzenie Ogólne, a organem wykonawczym jest zarząd, którym kie-

ruje prezydium na czele z prezesem oraz sekretarzem generalnym.

Pierwszym prezesem Towarzystwa był Teodor M. Vieweger (1937-1945), po nim funkcję obejmowali: Ludwik Kolankowski (1945-1946), Marian Grotowski (1946), Tadeusz Kotarbiński (1946-1966), Jan Dylík (1966-1973), Bernard Zabłocki (1974-1982), Witold Śmiech (1982-1991), Stanisław Liszewski (1991-2016). Od 2016 r. prezesem ŁTN jest Antoni Różalski.

Intencją założycieli było, aby Towarzystwo miało charakter integrujący środowisko naukowe Łodzi i regionu. Ta idea przyświeca Towarzystwu do dziś.

ŁTN jest wydawcą czasopism naukowych, m.in.: *Acta Archaeologica Łodziensia*, *Acta Geographica Łodziensia*, *Art Inquiry*, *Bulletin de la Societe des Science et des Lettres de Łódź*, *Folia Medica Łodziensia*, *Prace Polonistyczne*, *Przegląd Socjologiczny*, *Rozprawy Komisji Językowej*, *Studia Prawno-Ekonomiczne*, *Studia Wyborcze*, *Zagadnienia Rodzajów Literackich*.

Podstawową formą przekazu o działalności Towarzystwa są Sprawozdania z Czynności i Posiedzeń ŁTN.

ŁTN publikuje serie informacyjne, m.in.: *Moja droga do nauki*, *Sylwetki łódzkich uczonych*, *Szlakami nauki*.

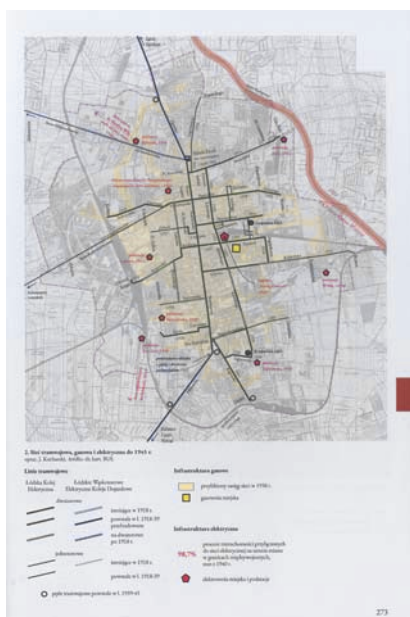

Nowa Dzielnica

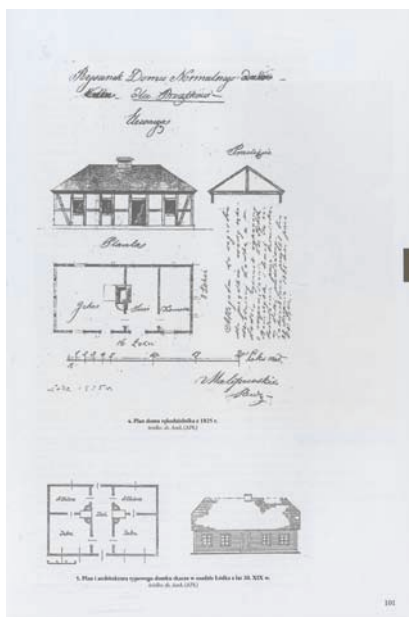
Wśród wielu setek publikacji, których wydawcą jest ŁTN, znajdują się m.in.:

S. Skwarczyńska, *Systematyka głównych kierunków w badaniach literackich*, 1948; J. Dylík, *Postulaty ożywienia ruchu naukowego wobec aktualnych potrzeb poznawczych i społecznych*, 1968; M. Szymczak, *Gwara Domaniewka i wsi okolicznych w powiecie łęczyckim*, 1961; *Teoretyczne, badawcze i dydaktyczne założenia dialektologii*, red. S. Gala, 1998; E. Papińska, *Wpływ antropopresji na przemiany środowiska geograficznego województwa łódzkiego (w granicach z lat 1975-1998)*, 2002;

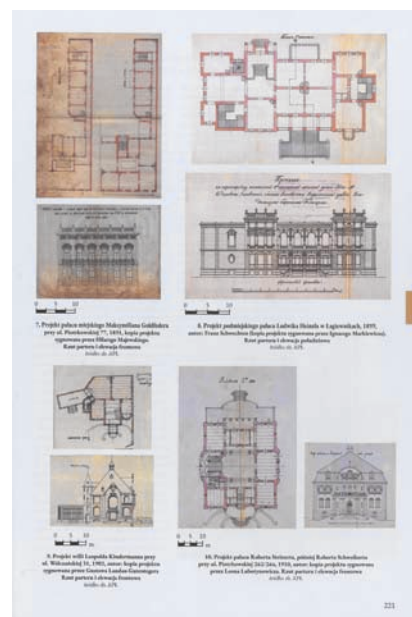
P. Moniewski, *Źródła okolic Łodzi*, 2004; E. Szafrąńska, *Percepcja przestrzeni regionu łódzkiego w środowisku władz samorządowych*, cop. 2003; M. Piech, *Przemiany funkcjonalne terenów przemysłowych w latach 1988-1996: (w granicach kolei obwodowej)*, 2004; *100 lat obserwacji meteorologicznych w Łodzi*, red. C. K. Kłysik, 2004; *Rektory państwowych wyższych uczelni w Łodzi : 1945-2005*, red. E. Paradowska, 2005; *Moja "mała ojczyzna" – Łódź i region Polski Środkowej : podręcznik do edukacji regionalnej w klasach IV-VI szkoły podstawowej*, red. E. Szkurłat, 2005; *Zabytkowe obiekty drewniane województwa łódzkiego : stan techniczny na przełomie XX i XXI wieku*, red. G. Strzelecki, 2006; K. Stefański, *Willa Oskara Zieglera : siedziba Łódzkiego Towarzystwa Naukowego*, 2006; S. Bąkiewicz, *Mój uniwersytet : wspomnienia byłego studenta*, 2008; J. Podolska, P. Waingertner, *Prezydenci miasta Łodzi*, 2008; S. Bąkiewicz, *Powrót do Afryki*, 2011; S. Liszewski, E. Szafrąńska, A. Wolaniuk, *Nauka łódzka na tle nauki w Polsce i w Europie : konkurencyjność Łodzi jako ośrodka naukowego*, 2012; J. Hereźniak, *Mocarze czasu : pomnikowe drzewa w świecie i na ziemi łódzkiej*, 2013; *Pokolenia naukowców : tradycje rodzinne*, red. K. Jędrzejewski, E. Karasiński, 2016.

Sieć tramwajowa, gazowa i elektryczna do 1945 r.

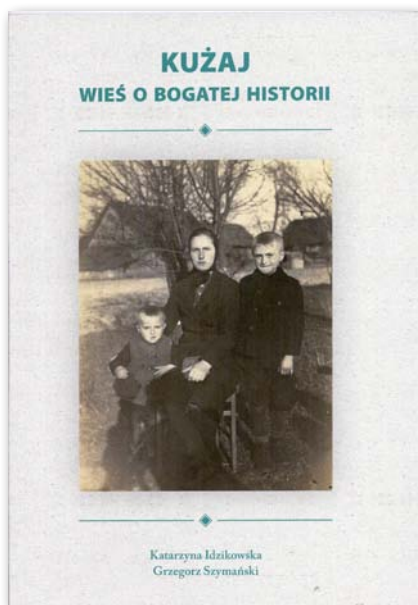

Fragment planu Neu Sulzfeld (Nowosolna) z 1902 r., rys. Eduard Künzel

Projekty pałaców

NAJLEPSZA KSIĄŻKA O ZIEMI ŁÓDZKIEJ

Kużaj : wieś o bogatej historii / Katarzyna Idzikowska, Grzegorz Szymański. - Kużaj ; Wieruszów : Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wieruszowie, 2022

Ze wstępu: „Książkę o dalszej i bliższej przeszłości Kużaja tak naprawdę napisali sami mieszkańcy wsi. Napisali ją ci, którzy mieszkają tu od pokoleń oraz ci, którzy już wyjechali z rodzinnej miejscowości, ale zawsze wracają do niej, nie tylko we wspomnieniach”.

Kużaj to wieś sołecka w gminie Galewice w powiecie wieruszowskim, mała miejscowość na mapie Polski. Być może niewiele osób usłyszałoby o niej, gdyby nie książka autorstwa Katarzyny Idzikowskiej i Grzegorza Szymańskiego pt. *Kużaj : wieś o bogatej historii*, ciekawa publikacja monograficzna, opisująca dzieje niedużej wsi poprzez historie jej dawnych mieszkańców.

Inspiracją do powstania publikacji stała się odnaleziona przypadkiem lista uczniów szkoły w Kużaju z ich autografami z 1926 r. Znaleździło to uruchomiło akcję poszukiwania starych zdjęć, dokumentów, świadectw szkolnych i rozmaitych informacji wśród mieszkańców wsi, którzy chętnie dzielili się nie tylko zdjęciami i dokumentami, ale także wspomnieniami i wielopokoleniowymi przekazami.

Publikacja wzmacnia poczucie wspólnoty miejsca wśród mieszkańców Kużaja, przypominając o wartościach zachowanych w pamięci wspomnień o codzienności minionych pokoleń. Jest to ważne przesłanie dla wszystkich czytelników, zwłaszcza dla przyszłych generacji.

Książka podzielona została na rozdziały w oparciu o posiadane materiały ikonograficzne. Zilustrowano i opisano m.in. dzieje miejscowości, legendę o powstańczym skarbie, międzywojenną historię Publicznej Szkoły Powszechnej, karczmy i sklepy, rolnictwo i rzemiosło, działalność Koła Gospodyń Wiejskich i Polskiego Czerwonego Krzyża, a także wydarzenia kulturalne i religijne. Bardzo ciekawie opisano tradycyjne darcie pierza, zwane pierzakami.

W publikacji widzimy liczne twarze mieszkańców i ciekawą tabelę, nazwaną przez autorów „mapą pokoleń i zawodów”. Wyjaśniono także intrygującą nazwę miejscowości.

Publikacja pokazuje, że wieś Kużaj, mimo małych rozmiarów, tworzy dużą historię.

Stolarz Jan Galasiński z wnuczką Gienią i psem. Zdjęcie z około 1946 roku

Sadzenie ziemniaków. Od lewej: Marianna Dębska, żona Franciszka Dębskiego i Pelagia Dębska z domu Mikołajczyk. Rok 1976

KATARZYNA IDZIKOWSKA

– bibliotekarz z pasją do historii, zwłaszcza swojego miejsca zamieszkania. Zawodowo zajmuje się promocją czytelnictwa oraz prowadzeniem biblioteki. Współzałożyciel i członek zarządu Stowarzyszenia Historycznego Gloria Victis. Inicjator licznych wydarzeń propagujących historię regionu, zwłaszcza okresu powstania styczniowego 1863, formacji PCK II RP i kultury ludowej. Współtwórca licznych rekonstrukcji, inscenizacji i widowisk historyczno-edukacyjnych, m.in. upamiętniających ważne rocznice i wydarzenia historyczne. Pomysłodawca konkursów literacko-historycznych skierowanych do młodzieży z terenu powiatu wieruszowskiego oraz żywych lekcji historii, wystaw, scenariuszy imprez, spotkań i prelekcji.

KWESTIONARIUSZ BIBIKA – odpowiada Katarzyna Idzikowska

Kwestionariusz Bibika ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy, laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Czytam.

2. Skąd czerpię inspirację?

Z życia.

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Tak, to podstawa.

4. Jak reaguję na krytykę?

Z wiekiem coraz lepiej.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Nie.

6. Gdzie i kiedy piszę?

Wszędzie, kiedy mam taką potrzebę i pomysł.

7. Moje ulubione książki to...

Powieści z wątkiem historycznym.

8. Moje ulubione zajęcie to...

Rekonstrukcja, odtwarzanie mody historycznej.

9. Kim chciałabym być, gdybym nie była tym, kim jestem?

Nigdy nie wiedziałam, kim chcę być, los sprawił, że jestem, kim jestem.

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Lojalność.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Zazdrości i skąpstwa.

12. Słowa, których nadużywam, to...

Nie ma takich słów, chociaż powinnam mówić częściej „kocham”.

13. Talent, który chciałabym posiadać, to...

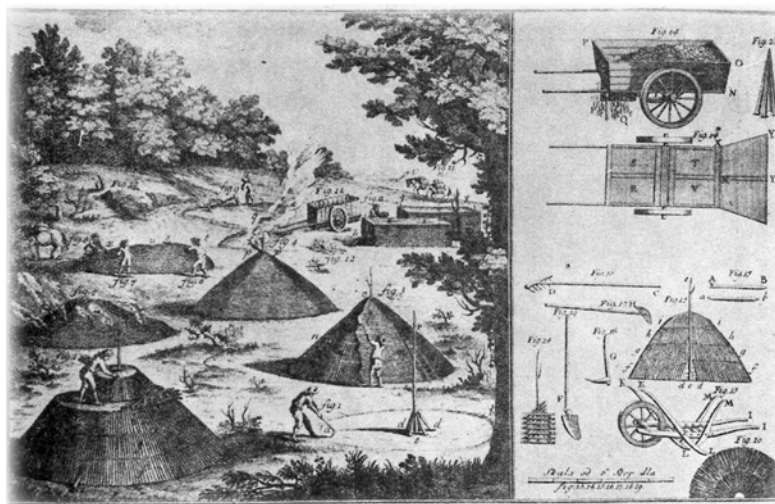
Nigdy nie zastanawiałam się na tym. Nie można mieć wszystkiego.

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Dom.

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Z pracą, w końcu jestem bibliotekarzem.

Wypalanie węgla drzewnego i narzędzia, jakimi posługiwali się kuźaje.
Rycina z pierwszej połowy XVIII w.

GRZEGORZ SZYMAŃSKI

– rolnik, dziennikarz, regionalista, pisarz i poeta. Studiował pedagogikę, historię i filozofię. Przez wiele lat związany z oświatą. Dziennikarz prasy lokalnej i ogólnopolskiej. Wiersze jego autorstwa publikowane były w prasie krajowej i zagranicznej, między innymi w Kanadzie i Izraelu. Autor wielu artykułów na temat historii regionu oraz kilku książek: *Niezwykli ludzie i miejsca wokół Wieruszowa* (2019), *Opowieści znad Węglewskiej Strugi* (2020), *Galewice. Legendy i historie starego dworu* (2021), *100 lat parafii św. Wawrzyńca w Ostrówku 1922-2022* (2022), *Kuźaj. Wieś o bogatej historii* (2022). Wyróżniony tytułem „Zasłużony dla Powiatu Wieruszowskiego”. Mieszka w Gąszczach w gminie Galewice.

KWESTIONARIUSZ BIBIKA – odpowiada Grzegorz Szymański

Kwestionariusz Bibika ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy, laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Cała sztuka pisania polega przede wszystkim na sztuce czytania. Może nie tyle na pochłanianiu kolejnych tomów, ale na ciągłym poszukiwaniu.

2. Skąd czerpię inspirację?

Bywa tak, że wystarczy jeden przypis, jedna pozycja w bibliografii, które otwierają kolejne drzwi do poznania kolejnych światów. Inspirujące są dla mnie przede wszystkim opowieści o tajemniczych miejscach, legendy, wspomnienia, dotyczące regionu.

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Natchnienie dla mnie jest równoznaczne z inspiracją.

4. Jak reaguję na krytykę?

Krytyka działa na mnie najczęściej mobilizująco.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Zawsze jest kłopot ze znalezieniem wydawcy dla wydawnictw regionalnych.

6. Gdzie i kiedy piszę?

Najczęściej piszę wieczorami w domu. Zdarza mi się, że do późna.

7. Moje ulubione książki to...

Moje ulubione książki to pamiętniki, biografie, wspomnienia. Żywe świadectwa przeszłości.

8. Moje ulubione zajęcie to...

Moje ulubione zajęcie to praca w polu, ogrodzie, sadzie.

9. Kim chciałbym być, gdybym nie był tym, kim jestem?

Jestem przede wszystkim mieszkańcem wsi. Rolnikiem. I rolnikiem chciałbym pozostać.

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

U przyjaciół, których nie mam za wielu, najbardziej cenię lojalność.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Najbardziej nie cierpię fałszu.

12. Słowa, których nadużywam, to...

Jest wiele słów, których nadużywam, ale staram się kontrolować. Z czasem wychodzi mi to coraz lepiej.

13. Talent, który chciałbym posiadać, to...

Brakuje mi talentu plastycznego. Wiele razy próbowałem malować, ale właśnie z braku talentu nie za bardzo mi to wychodzi.

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Moje ukochane miejsce na ziemi to Gąszcz, miejsce, w którym moja rodzina mieszka już od dwóch stuleci. Dla mnie najpiękniejsze miejsce na świecie!

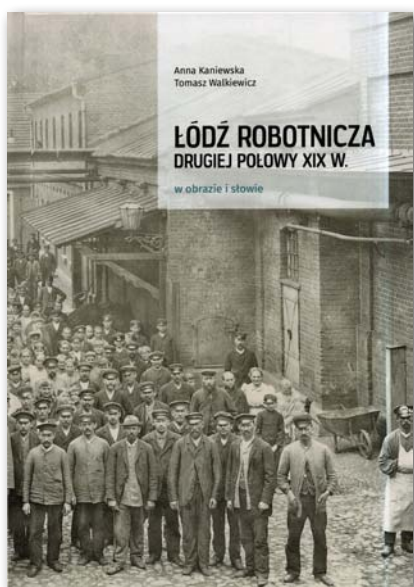
15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Od dziś Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego kojarzyć mi się będzie też z promocją historii i kultury naszego regionu.

Jednośladem przez Kuźaj
– komunikacja drogowa kończyła się w Galewiczach lub Wieruszowie, drogi były często nieprzejezdne – najlepszym środkiem lokomocji był rower, a potem motocykl – jeździło się nimi do szkoły, kościoła, pracy, na zakupy, w odwiedziny, na zabawy, wesela i pogrzeby

NAJLEPSZE WYDAWNICTWO ALBUMOWE O ŁODZI

Łódź robotnicza drugiej połowy XIX w. w obrazie i słowie / Anna Kaniewska, Tomasz Walkiewicz. - Łódź : Archiwum Państwowe, 2022

Łódź robotnicza drugiej połowy XIX w. w obrazie i słowie Anny Kaniewskiej i Tomasza Walkiewicza to ukazujące Łódź jako miasto robotników wydawnictwo albumowe, adresowane do szerokiego grona odbiorców. Autorzy, zapraszając czytelnika w podróż po robotniczej Łodzi, starają się jak najwierniej, w barwny sposób, odtworzyć klimat ówczesnych lat.

Wybrane aspekty życia i pracy robotników ujęto w sześć rozdziałów tematycznych: Miasto kominów, W fabryce, W domu, Zdrowie i oświata, W szynku, tancbudzie i parku oraz Na barykadach. Każdy z rozdziałów posiada bogaty materiał ilustracyjny i archiwalny, pochodzący z zasobu Archiwum Państwowego w Łodzi, m.in. fotografie, pocztówki, grafiki, winiety przedsiębiorstw, akwarele, projekty techniczne budynków, mapy i afisze. Do powstania *Łodzi robotniczej*... wykorzystano także materiały prasowe, pamiętniki, opracowania monograficzne, literaturę piękną i publicystykę oraz anegdoty. W książce pojawiają się również wątki fabularyzowane.

Połączenie bazy faktograficznej z licznymi plastycznymi opisami miasta oraz refleksjami literatów tamtych czasów daje czytelnikowi możliwość spojrzenia na problemy codzienności oczami ówczesnego mieszkańca Łodzi.

Bardzo ważnym aspektem publikacji jest to, że pokazuje ona wartość poszukiwań bibliotecznych i archiwalnych, w wyniku których może powstać książka naukowa, zaistnieć fabuła powieści, treść artykułu czy pojawić się temat wycieczki turystycznej.

Ludwik Ferdynand Geyer (1805-1869), jeden z pionierów przemysłu włókienniczego w Łodzi, właściciel pierwszej fabryki włókienniczej o napędzie parowym w Królestwie Polskim

Parterowe domy rękodzielników z 1830 r. przy ul. Północnej, u zbiegu ze Wschodnią. Na ich tyłach kilkupiętrowe oficyny z końca XIX w. Fotografia z 1912 r.

Sala bielnika w zakładach Scheiblerowskich

ANNA KANIEWSKA

– absolwentka historii Uniwersytetu Łódzkiego oraz studiów podyplomowych z zakresu zarządzania w administracji publicznej, zarządzania projektami i pozyskiwania funduszy Unii Europejskiej oraz współczesnych mediów cyfrowych, komunikacji i public relations.

Od 2005 r. związana z Archiwum Państwowym w Łodzi, zajmuje się informacją, udostępnianiem oraz popularyzacją materiałów archiwalnych. Od 2023 r. pracownik Oddziału popularyzacji zasobu APŁ. Autorka cyklu artykułów związanych z udostępnianiem materiałów archiwalnych, opublikowanych w periodyku „Rocznik Łódzki”: *Podstawowe zasady i organizacja udostępniania materiałów archiwalnych w pracowni APŁ* (t. 55, 2008), *Użytkownicy zasobu Archiwum Państwowego w Łodzi w latach 1996-2006* (t. 58, 2011), *Tematyka badań naukowych użytkowników pracowni naukowych Archiwum Państwowego w Łodzi w latach 2000-2009* (t. 60, 2013). Współautor wydawnictw albumowych: *Zapisana pamięć. Najcenniejsze i najciekawsze materiały archiwalne Archiwum Państwowego w Łodzi* (2019) oraz *Lance do boju, szable w dłoń... Wojna polsko-bolszewicka w materiałach propagandowych ze zbiorów Archiwum Państwowego w Łodzi* (2020).

Prowadzona przez Laureatkę od wielu lat działalność popularyzująca wiedzę o materiałach archiwalnych przechowywanych w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi, dotycząca XIX i XX-wiecznej historii Łodzi, znalazła wyraz w licznych wystawach, dotyczących zagadnień z życia społeczno-kulturowego Łodzi, takich jak m.in.: wystawy internetowe: „Najstarsze łódzkie parki”, „Od teatru świetlnego do multipleksu”, „Prekursorzy łódzkiej awangardy – Strzebiński i Kobro”, „Łódzka kampania wyborcza do Sejmu Ustawodawczego w 1919 roku”, „Szkolnictwo w Łodzi okresu międzywojennego”, „Kobiety ziemi obiecanej” czy wystawa stacjonarna „XIX i XX-wieczny marketing. Druki firmowe przedsiębiorstw jako przykład reklamy”.

KWESTIONARIUSZ BIBIKA – odpowiada Anna Kaniewska

Kwestionariusz Bibika ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy, laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Zdecydowanie więcej czytam.

2. Skąd czerpię inspirację?

Codziennosc wbrew pozorom jest nieustającą inspiracją.

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Oczywiście. Szkoda tylko, że przychodzi i odchodzi.

4. Jak reaguję na krytykę?

Jeśli jest konstruktywna, to ją przyjmuję. Poza tym każdy ma prawo do swojego zdania i opinii.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Dobrego tak.

6. Gdzie i kiedy piszę?

Najlepiej w domu, wieczorami.

7. Moje ulubione książki to...

Większość pozycji Ignacego Kraszewskiego.

8. Moje ulubione zajęcie to...

Gotowanie.

9. Kim chciałabym być, gdybym nie była tym, kim jestem?

Trudno powiedzieć. Zawsze sobą.

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Lojalność.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Kłamstwa.

12. Słowa, których nadużywam, to...

Jest takie jedno słowo, „jak tam”. Podobno nagminnie.

13. Talent, który chciałabym posiadać, to...

Talent malarski.

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Mój dom.

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Z profesjonalizmem i bogactwem książek, których jeśli nigdzie nie ma, to w bibliotece Piłsudskiego są zawsze.

TOMASZ WALKIEWICZ

– historyk archiwista. W 2005 r. ukończył studia magisterskie na kierunku historia ze specjalnością archiwistyczną na Wydziale Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Od 2006 r. pracuje w Archiwum Państwowym w Łodzi, aktualnie w Oddziale popularyzacji na stanowisku starszego kustosa. Głównymi dziedzinami jego zainteresowań są dzieje Polski i regionu łódzkiego, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki wojennej, niepodległościowej, wojskowej oraz obywatelstwa i społecznej. Uczestnik konferencji krajowych i międzynarodowych. Autor szeregu prac prezentujących zasób łódzkiego Archiwum w kontekście wspomnianej problematyki. Wśród jego artykułów można wymienić: *Pierwsze tygodnie okupacji niemieckiej w świetle akt Komendy Milicji Obywatelskiej miasta Łodzi* (2011), *Źródła do biografii ofiar Zbrodni Katyńskiej z terenu województwa łódzkiego w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi* (2011), *Źródła do dziejów Łodzi w okresie I wojny światowej w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi* (2012), *Polish military formations of the First World War in documents preserved at the State Archive in Łódź* (2017). Jest również współautorem książek: *Zapisana pamięć. Najcenniejsze i najciekawsze materiały archiwalne Archiwum Państwowego w Łodzi* (2019), *Lance do boju, szable w dłoni... Wojna polsko-bolszewicka w materiałach propagandowych ze zbiorów Archiwum Państwowego w Łodzi* (2020), *Funkcjonariusze Komendy Wojewódzkiej Policji Państwowej w Łodzi – ofiary Zbrodni Katyńskiej* (2020), *Łódź robotnicza drugiej połowy XIX w. w obrazie i słowie* (2022). Był kuratorem wystaw stacjonarnych: „18-ta decydująca bitwa w dziejach świata. Wojna Polsko-bolszewicka w zbiorach Archiwum Państwowego w Łodzi” (2010), „W fabryce polskiego Manchesteru” (2022), „Gloria Victis. Powstanie Styczniowe na Ziemi Łódzkiej” (2023). W swoim dorobku autor ma również kilkanaście wystaw wirtualnych prezentowanych na oficjalnej stronie APŁ.

KWESTIONARIUSZ BIBIKA – odpowiada Tomasz Walkiewicz

Kwestionariusz Bibika ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy, laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Więcej czytam.

2. Skąd czerpię inspirację?

Z bogatego dorobku naszych polskich historyków i publicystów, wśród których wymienilibym Bolesława Prusa, Stanisława Cata-Mackiewicza, Melchiora Wańkowicza czy Mariannę Brandysa.

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Jeśli za natchnienie uznamy dobre usposobienie własne do pracy i dostęp do bogatego zasobu źródłowego, to tak.

4. Jak reaguję na krytykę?

Nikt nie lubi krytyki, ale jeśli jest ona uzasadniona i ma podstawy, to ją przyjmuję. Przy czym, w dotychczasowej mojej pracy nie spotkałem się z jakąś specjalną krytyką.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Ten problem raczej mnie nie dotyczy. Moje artykuły były publikowane przez organizatorów konferencji naukowych, a wydawcą moich książek jest Archiwum Państwowe w Łodzi, którego jestem pracownikiem.

6. Gdzie i kiedy piszę?

Przede wszystkim w pracy, ale zdarza się, że teksty uzupełniam, poprawiam i kończę w domu.

7. Moje ulubione książki to...

Historyczne i klasyka literatury pięknej. Bardzo cenię sobie twórczość Zofii Kossak-Szczuckiej, Antoniego Gołubiewa, Władysława Reymonta, że o Henryku Sienkiewiczu nie wspomnę.

8. Moje ulubione zajęcie to...

Czytanie, rysowanie, dobry film i muzyka, a także wspólnie spędzony czas z rodziną.

9. Kim chciałbym być, gdybym nie był tym, kim jestem?

Plastykiem.

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Lojalność.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Donosicielstwa, lizusostwa i dążenia do sukcesu za wszelką cenę.

12. Słowa, których nadużywam, to...

Chyba nie nadużywam żadnego.

13. Talent, który chciałbym posiadać, to...

Znajomość języków obcych w większym stopniu.

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Mój kraj i dom.

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Ze skarbnicą wiedzy i... jednym z „ojców polskiej niepodległości”, o którym aktualnie piszę książkę.

NAJLEPSZE WYDAWNICTWO ALBUMOWE O O ZIEMI ŁÓDZKIEJ

Klasztorne impresje : stulecie sieradzkich urszulanek / redakcja Fundacja Wspierania Kultury Miasta Sieradza ; teksty Tadeusz Olejnik, Anna Papierz ; projekt graficzny Paweł Duraj. - Sieradz : Prof-Art Ryszard Sierociński ; na zlecenie Fundacji Wspierania Kultury Miasta Sieradza, 2022

Klasztorne impresje : stulecie sieradzkich urszulanek to wydawnictwo jubileuszowe, które powstało z okazji stulecia pobytu sióstr urszulanek w Sieradzu.

Prace nad albumem trwały rok, od września 2021 r. do końca sierpnia 2022 r. Autorami zdjęć są Ryszard Sierociński (jednocześnie wydawca) oraz Łukasz Piotrowski. Teksty napisali s. Anna Papierz, przełożona sieradzkiej wspólnoty urszulańskiej oraz prof. Tadeusz Olejnik. Projekt graficzny jest dziełem Pawła Duraja.

Album prezentuje historię poddominikańskiego zespołu klasztornego, który jest siedzibą Zgromadzenia Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego w Sieradzu oraz dzieje pobytu sióstr w mieście, począwszy od momentu założenia zgromadzenia przez św. Urszulę Ledóchowską, która w 1922 r. przejęła od dominikanów zrujnowany zespół klasztorny.

Treść albumu została podzielona na dwie części, historyczną, opisującą dzieje urszulanek w Sieradzu oraz współczesną, ilustrującą życie sióstr w klasztorze, ich pracę na rzecz lokalnej społeczności m.in. w świetlicy, czy wyjątkowym Domu Pomocy Społecznej oraz w klasztorным ogrodzie, miejscu spotkań sióstr z mieszkańcami miasta i głębokich rozmów międzyludzkich.

Poprzez zdjęcia zawarte w albumie możemy zajrzeć za mury klasztoru i dostrzec najczęściej niewidoczną dla postronnych oczu codzienność sióstr urszulanek: modlitwę, świąteczne uroczystości, siostrzane spotkania w poddominikańskim kapitułarzu i prace gospodarcze.

Liczne fotografie archiwalne i współczesne ukazują czytelnikowi także piękno zażytkowego klasztoru, jego wyjątkową atmosferę i wspaniałą architekturę

Wydanie albumu było możliwe dzięki Fundacji Wspierania Kultury Miasta Sieradz.

Ołtarz boczny Męki Pańskiej, ufundowany przez Marcina Bobrzyńskiego, burmistrza sieradzkiego, ok. 1670 – s. [46]

PROF. DR HAB. TADEUSZ OLEJNIK

– historyk, regionalista, działacz społeczny, doktor habilitowany nauk humanistycznych, pracownik naukowy Akademii Świętokrzyskiej – Filia w Piotrkowie Trybunalskim, organizator i długoletni dyrektor Muzeum Ziemi Wieluńskiej. Założyciel i prezes Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego. Absolwent Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Łódzkiego. W 1972 roku uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych po obronie pracy napisanej pod kierunkiem prof. Józefa Dutkiewicza. Praca ta została wyróżniona I Nagrodą Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w konkursie na najlepsze prace doktorskie związane z województwem łódzkim. W 1996 roku habilitował się na Uniwersytecie Łódzkim.

Jego zainteresowania naukowe obejmują głównie historię regionalną (Wieluń i historyczna ziemia wieluńska), walki narodowo-wyzwoleńcze w XIX i XX w., okres okupacji niemieckiej i dzieje polskiego pożarnictwa.

Jest autorem licznych prac naukowych i popularno-naukowych, w tym wielu książek, m.in.: *Pieczenie i herby miast ziemi wieluńskiej* (1971), *Towarzystwa ochotniczych straży ogniowych w Królestwie Polskim* (1996), *Przeszłość administracyjna ziemi wieluńskiej* (1996), *Leksykon miasta Wielunia* (1998), *Wieluń : dzieje miasta 1793-1945* (2003), *Wieluń : przewodnik* (2003), *Wieluń : polska Guernica* (2004), *Leksykon miasta Sieradza* (2006), *Leksykon miasta Wielunia*, wyd. 2 poszerz. (2007), *Wieluń : polska Guernica* (2009), *Wieluń : dzieje miasta 1945-1989* (2009), *Powstanie Styczniowe na ziemi wieluńskiej* (2013), *Pensja i Gimnazjum Humanistyczne Żeńskie Pelagii Zasadzińskiej w Wieluniu 1883-1939* (2013), *Wieluńska hekatomba : początek wojny totalnej* (2014), *Dziedzictwo i tradycje kulturalne Wielunia* (2015), *Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Wart-Milk w Sieradzu 1926-2016* (2016), *Spółdzielczość mleczarska w Wieluniu 1911-2017* (2017), *Historia – moja miłość : zbiór artykułów naukowych Stanisława Tadeusza Olejnika* (2019), *Wieluń* (2019), *Szpital w Wieluniu, jego dzieje i zniszczenie 1 września 1939 roku : pierwsza zbrodnia II wojny światowej* (2020).

Urszula Ledóchowska z siostrami, 1927

Widok kościoła pw. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika, okres powojenny

Prace remontowe, 1957

s. ANNA PAPIERZ

– mgr biologii, absolwentka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i studiów podyplomowych z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, organizacji i zarządzania oświatą, doradztwa zawodowego, profilaktyki przemocy seksualnej wobec dzieci i młodzieży.

Od 1997 roku Urszulanka Serca Jezusa Konającego. W latach 1997-2018, z krótkimi przerwami związanymi z formacją zakonną i pracą jako wychowawca w Domu Dziecka, pracowała jako nauczyciel, wychowawca, wicedyrektor i dyrektor w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych i w Gimnazjum w Pniewach, prowadzonych przez Zgromadzenie Sióstr USJK. W trakcie pracy pedagogicznej współpracowała przy koordynacji wielu projektów związanych z organizacją imprez otwartych, a także z podnoszeniem jakości pracy szkoły i wymianami międzynarodowymi. Od 2020 r. przełożona domu zakonnego Zgromadzenie Sióstr Urszulanek SJK w Sieradzu. Koordynowała przygotowanie i organizację obchodów stulecia obecności urszulanek w sieradzkim klasztorze.

fot. <https://sieradz.naszemiasto.pl/klasztorne-impresje-sieradzkich-urszulanek-wyjatkowy-album/ga/c1-9032111/zd/76017419>

KWESTIONARIUSZ BIBIKA – odpowiada s. Anna Papierz

Kwestionariusz Bibika ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy, laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Zdecydowanie czytam.

2. Skąd czerpię inspirację?

...

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Tak, jestem o tym przekonana.

4. Jak reaguję na krytykę?

Różnie, jeśli jest merytoryczna, to przyjmuję i jestem otwarta na zmiany, jeśli nie, to dalej robię swoje.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Nie mam doświadczenia

6. Gdzie i kiedy piszę?

Piszę okazjonalnie i tylko w odpowiedzi na potrzebę sytuacji, czasu...

7. Moje ulubione książki to...

Biografie, z dziedziny psychologii i duchowości.

8. Moje ulubione zajęcie to...

Wędrowanie, podróżowanie, spotkania z przyjaciółmi.

9. Kim chciałabym być, gdybym nie była tym, kim jestem?

To, kim jestem i gdzie jestem, jest konsekwencją moich wyborów.

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Szczerość, respektowanie granic.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Obludy i fałszu.

12. Słowa, których nadużywam, to...

???

13. Talent, który chciałabym posiadać, to...

Muzyczny, gra na instrumencie, śpiew.

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Moje rodzinne miasto – Poznań, ale też góry wysokie i te trochę niższe – Bieszczady.

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Ze Złotym Ekslibrisem.

Klasztorne krużganki, freski przy wejściu do zakrystii, XVIII w.

NAJLEPSZA POWIEŚĆ O ŁODZI I ZIEMI ŁÓDZKIEJ

Śmierć głośna, śmierć cicha / Andrzej Bart. - Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy Michał Koliński : współwydawca Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna, 2022

fot. <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kultura/291986,1,rozmowa-z-andrzejem-bartem.read>

ANDRZEJ BART

– urodzony we Wrocławiu pisarz, scenarzysta i reżyser. Mieszkaniec Łodzi. Autor wielu powieści: *Człowiek, na którego nie czekały psy* (1983), *Rien ne va plus* (1991), *Pociąg do podróży* (1999), *Piąty jeździec Apokalipsy* (1999), *Don Juan raz jeszcze* (2006), *Fabryka Mucholapek* (2008), *Rewers* (2009), *Bezdech* (2013), *Dybuk mniemany* (2021), *Śmierć głośna, śmierć cicha* (2022). Jego powieści były tłumaczone na wiele języków: francuski, niemiecki, hebrajski, czeski, węgierski, rosyjski i słoweński.

Laureat licznych nagród literackich i filmowych, m.in. Nagrody Fundacji Kościelskich (1991), Złotej Kaczki i Orła za scenariusz do filmu *Rewers* (2010), Nagrody Telewizji Polskiej TeleSplendor za najbardziej telewizyjne słuchowisko radiowe (2010), nagrody za oryginalny współczesny polski tekst dramatyczny na XIII Festiwalu Dwa Teatry w Sopocie (2013).

Był także nominowany do prestiżowych nagród literackich: "Nike" i "Gdynia 2007".

Panorama Łodzi przedwojennej

Śmierć głośna, śmierć cicha to barwnie napisany thriller kryminalny autorstwa znanego pisarza Andrzeja Barta.

Akcja powieści toczy się w Łodzi w przededniu wybuchu drugiej wojny światowej oraz w pierwszych dniach okupacji. Głównymi bohaterami są zaprzyjaźnieni ze sobą przedstawiciele różnych, charakterystycznych dla dawnej w Łodzi, grup etnicznych: pisarz pochodzenia żydowskiego Wiktor Stern, komisarz policji Michał Burski, „Polak z dziada pradziada” oraz córka niemieckich fabrykantów Sonia Millar.

Fabula powieści osnuta jest wokół sadystycznych morderstw młodych kobiet, którym zabójca odcina nogi. Każda kończy-

na jest solidnie zapakowana i rozsyłana w różne miejsca Łodzi. Prowadzenie śledztwa w sprawie makabrycznych zbrodni zostaje powierzone Michałowi Burskiemu. Sonia i Wiktor pomagają przyjacielowi w dochodzeniu. Tłem thrillera są historyczne wydarzenia z 1939 r.

Śmierć głośna, śmierć cicha to intrygująca powieść pełna zwrotów akcji, gotowy scenariusz na film. Dodatkowo przybliży czytelnikowi ulice Łodzi, jej pałace, kamienice i bałuckie zakamarki, a także zachęca do bliższego poznania miasta tropem bohaterów, do zwiedzenia nie tylko jej znanych i „ładnych” miejsc.

Park Źródlika

Aleja T. Kościuszki, dawniej ul. Spacerowa

Fotografie ze zbiorów WBP

0 Nagrodzie

SUPEREKSLIBRIS

Nagroda „Superekslibris” została ustanowiona w 2010 r. z inicjatywy Barbary Czajki, dyrektora Biblioteki w latach 2003-2022. W roku 2010 nagrodą były litografie autorstwa Witolda Warzywody, profesora Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, a w 2011 r. litografie autorstwa Sebastiana Augustowskiego i Rafała Żelazo wykonane w pracowni prof. W. Warzywody. Nagrodą od roku 2012 jest okolicznościowa statuetka zaprojektowana i wykonana przez Rafała Frankiewicza. Okolicznościowe dyplomy są autorstwa Włodzimierza Rudnickiego.

Laureaci Nagrody SUPEREKSLIBRIS za całokształt dotychczasowych osiągnięć w zakresie publikacji o Ziemi Łódzkiej i Łodzi

ROK 2010

RYSZARD BONISŁAWSKI – znawca historii i zabytków Łodzi i ziemi łódzkiej, przewodnik turystyczny, popularyzujący nasz region na antenie łódzkiej telewizji oraz w innych mediach, były dyrektor Centrum Informacji Turystycznej i senator. Autor, współautor i redaktor wielu publikacji o tematyce regionalnej, m.in.: Największe atrakcje turystyczne Łodzi i regionu łódzkiego (kilka wydań), Spacerownik łódzki (2008, 2010), Sentymalna podróż po Łodzi : Łódź na starych fotografiach Włodzimierza Pfeiffera (2009), Z biegiem łódzkich rzek (2010), Wielka wojna 1914-1918 : Łódź i okolice na fotografiach Michała Daszewskiego (2014).

JACEK KUSIŃSKI – artysta fotografik, właściciel Wydawnictwa Jacek Kusiński. Autor fotografii i koncepcji wydawniczej wielu publikacji, m.in.: Księga fabryk (2009, 2016), Piotrkowska : spacer pierwszy (2006, 2008), Piotrkowska : spacer drugi (2007, 2008), Po drodze : województwo łódzkie (2010), Bezbronne miasto : Łódź 1014-1918 (2014), Szalone miasto : niezwykle reportaż z Łodzi 1884-1918 (2014).

ROK 2011

TADEUSZ OLEJNIK – historyk, działacz społeczny, regionalista, autor kilkuset prac naukowych i popularno-naukowych, m.in.: Leksykon miasta Wielunia (1998, 2007), Leksykon miasta Sieradza (2007), Sieradzka Spółdzielnia Mieszkaniowa (1999, 2008), Wieluń : dzieje miasta 1793-1945 (2008),

Wieluń : dzieje miasta 1945-1989 (2009), Powstanie styczniowe na ziemi wieluńskiej (2013). W polu zainteresowań laureata znajdują się głównie dzieje Wielunia i ziemi wieluńskiej, a także historia Zduńskiej Woli, Sieradza i okolicy. Redaktor naczelny oraz sekretarz kilku czasopism naukowych, długoletni dyrektor Muzeum Ziemi Wieluńskiej oraz prezes Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego.

CZASOPISMO WĘDROWNIK – kwartalnik krajoznawczy Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK w Łodzi, wydawany od 1956 roku, początkowo jako Biuletyn PTTK Okręgu Łódzkiego. Czasopismo popularyzuje bogactwo historyczne, kulturowe, przyrodnicze poszczególnych miejscowości, gmin, powiatów i historycznych ziem regionu łódzkiego. Periodyk posiada bogaty materiał fotograficzny, wraz z mapami i planami.

ROK 2012

ANDRZEJ GRAMSZ – ekonomista, wydawca, autor przewodników, dziennikarz, działacz społeczny. Właściciel wydawnictwa Oficyna Grako. Autor i współautor licznych regionalnych publikacji, m.in.: Las Łagiewnicki i okoliczne wsie (2002, 2006), Dzieje Pabianic : kalendarium do 1939 (2005), Żelów : album jubileuszowy (2007), Łask : trzy kolory : przewodnik turystyczny (2009), Łask : zabytkowe kościoły (2010).

KRYSTYNA WIECZOREK – pisarka, poetka ze wsi Lubiaszów w gminie Wolbórz, założycielka Wydawnictwa Autorskiego Tiger, popularyzatorka piotrkowskich zwyczajów i obrzędów,

nazywana Reymontem w spódnicy. Autorka m.in. kilkutomowej powieści obyczajowej *Młyn na Stawkach*.

CZASOPISMO KRONIKA MIASTA ŁODZI – kwartalnik o tematyce społeczno-kulturalnej i historycznej, powołany w 1991 roku jako organ Samorządu Łódzkiego. Od 2004 roku każdy numer posiada temat wiodący, m.in.: Łódź rewolucyjna, Łódź muzyczna, 120 lat komunikacji miejskiej.

ROK 2013

BOHDAN OLSZEWSKI – publicysta, z zamiłowania historyk i popularyzator wiedzy o Łodzi i regionie łódzkim. Autor licznych publikacji, m.in.: *Od Piątku do Soboty* (1995, 2001, 2007), *Łódź moje miasto: przewodnik po dawnej Łodzi* (1996, 2002), *Tum znaczy dom* (1999, 2006), *Od Oporowa do Żarnowa* (2005).

KAZIMIERZ PERZYNA – mieszkaniec wsi Sobota, z wykształcenia i zawodu pedagog, autor publikacji z cyklu „Między Piątkiem a Sobotą”, poświęconych historii i walorom turystycznym małej ojczyzny, wykorzystujących materiały archiwalne i wspomnienia mieszkańców.

KSIĘŻY MŁYN DOM WYDAWNICZY MICHAŁ KOLIŃSKI – wydawnictwo znane wcześniej pod nazwą Piątek Trzynastego. Głównym profilem działalności są publikacje prezentujące historię i współczesność wielu regionów Polski, np. z serii „Sekrety” oraz cykl książek o miastach („między wojnami”, „przełomu wieków”, „w PRL-u”), wzbogaconych o płyty CD, DVD i mapy. Znaczącą część produkcji wydawniczej zajmują publikacje poświęcone regionowi łódzkiemu.

ROK 2014

WYDAWNICTWO HAMAL ANDRZEJ MACHEJEK – przedsiębiorstwo autorskie posiadające własny cykl edytorski książek, albumów i katalogów, a także agencja reklamowa i wydawnicza. Działa od 1993 roku, pierwotnie jako Wydawnictwo Hamal Books. Zakres tematyczny wydawanych publikacji to głównie dawna i współczesna Łódź.

CZASOPISMO NA SIERADZKICH SZLAKACH – kwartalnik Regionalnej Pracowni Krajoznawczej w Sieradzu, wydawany od 1985 roku. Periodyk popularyzuje bogactwo historyczne, kulturowe i przyrodnicze poszczególnych miejscowości i gmin ziemi sieradzkiej. Posiada bogaty materiał fotograficzny i kartograficzny oraz atrakcyjną szatę graficzną.

ROK 2015

WŁODZIMIERZ MAŁEK – artysta fotograf, członek Łódzkiego Towarzystwa Fotograficznego oraz Związku Polskich Artystów Fotografików, z wykształcenia poligraf. Autor i współautor wielu wystaw fotograficznych indywidualnych i zbiorowych. W swoich pracach utrwalał ważne wydarzenia

w historii miasta i regionu oraz ich piękno. Twórca i współtwórca następujących publikacji: *Detal architektoniczny ulicy Piotrkowskiej* (1990), *Łódź: barwy miasta* (2001, 2007), *Zabytkowy Cmentarz Żydowski w Łodzi* (2005, 2012), *Ziemia łódzka: ziemia Reymonta* (2014/2015).

PIOTR WYPYCH – artysta fotograf, grafik, członek towarzystw fotograficznych w Polsce, leśnik. Jest autorem oraz współautorem wielu wystaw fotograficznych indywidualnych i zbiorowych oraz opracowań albumowych, książkowych, a także licznych artykułów o historii regionu łódzkiego, m.in.: *Kapliczki i krzyże przydrożne znad Pilicy* (2001), *Przyroda i krajobraz powiatu tomaszowskiego* (2006), *Pomniki przyrody województwa łódzkiego: wczoraj, dziś, jutro* (2010), *Ziemia łódzka: krajobraz kulturowy województwa łódzkiego* (2013), *Ziemia łódzka: na szlaku Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej* (2017), *Drzewa ziemi łódzkiej* (2019).

ROK 2016

MIROSŁAW PISARKIEWICZ – historyk, nauczyciel, autor wierszy, opowiadań i artykułów o ziemi łęczyckiej i Łęczycy, a zwłaszcza o zabytkowych cmentarzach. Wśród jego publikacji znajdują się m.in.: *Groby szlacheckie i ziemiańskie na rzymskokatolickich cmentarzach regionu kutnowskiego* (2005), *Z dziejów gmin żydowskich w Łęczycy, Burzeninie i Złoczewie* (2016), *Groby żołnierskie z 1914 roku w ziemi łęczyckiej i sieradzkiej* (2016), *Nie tylko Powązki. Cz. 1-5* (2017-2019), *Opowieści o starej Łęczycy* (2018).

CZASOPISMO MY SYBIRACY – rocznik Oddziału Łódzkiego Związku Sybiraków, ukazujący się od 1990 roku. Główną tematyką periodyku są wspomnienia Sybiraków, relacje z wydarzeń Oddziału Łódzkiego Związku Sybiraków oraz artykuły historyczne, popularyzujące wiedzę na temat deportacji, przesiedleń i repatriacji obywateli polskich. Czasopismo posiada bogatą dokumentację fotograficzną-archiwalną i współczesną.

ROK 2017

ELŻBIETA PAWLICKA – wieloletnia dyrektorka (w latach 1982-2003) obecnej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, pomysłodawczyni Nagrody Złoty Ekslibris, ustanowionej w roku 1992 w ramach obchodów 75-lecia WBP. Autorka licznych artykułów z dziedziny bibliotekarstwa, poetka.

KRZYSZTOF STEFAŃSKI – historyk sztuki, kierownik Katedry Historii Sztuki Uniwersytetu Łódzkiego, specjalizujący się w zakresie historii architektury polskiej XIX i XX wieku oraz zagadnieniach związanych ze sztuką Łodzi. Laureat trzech Złotych Ekslibrisów, w tym pierwszej edycji – w 1993 roku za książkę *Stary Cmentarz Ewangelicko-Augsburski w Łodzi*. Działa na rzecz renowacji łódzkich zabytków jako członek Rady Konserwatorskiej przy Wojewódzkim Konserwatorze Zabytków w Łodzi. Do jego publikacji należą m.in.: *Jak zbu-*

dowano przemysłową Łódź : architektura i urbanistyka miasta w latach 1821-1914 (2001), Atlas architektury dawnej Łodzi do 1939 r. (2003, 2008), Ludzie, którzy zbudowali Łódź : leksykon architektów i budowniczych miasta do 1939 roku (2009), Łódzkie wille fabrykanckie (2013), Wielkie rody fabrykanckie i ich rola w ukształtowaniu oblicza miasta : Geyerowie, Scheiblerowie, Poznańscy, Heinzlowie, Kindermannowie (2014), Łódź – pałace i wille (2017).

MUZEUM ZIEMI WIELUŃSKIEJ – instytucja kultury gminy Wieluń, założona w 1926 roku przez Polską Macierz Szkolną. Pełni rolę ośrodka badań przeszłości historycznej ziemi wieluńskiej. Oprócz wystaw stałych, muzeum organizuje wystawy czasowe oraz warsztaty dla dzieci i młodzieży. Muzeum jest wydawcą kilkudziesięciu publikacji, głównie w ramach Wieluńskiej Biblioteki Regionalnej, m.in.: Wieluń na dawnych pocztówkach (1999), Przydrożne krzyże, kapliczki i figury na terenie gminy Wieluń (2005), Siedem wieków fary wieluńskiej (2009), 400-lecie klasztoru Sióstr Bernardynek na ziemi wieluńskiej (2013), Wieluńska hekatomba : początek wojny totalnej (2014).

ROK 2018

KRZYSZTOF R. KOWALCZYŃSKI – popularyzator dziejów Łodzi, z zamiłowania historyk, z wykształcenia ekonomista. Autor następujących publikacji: Łódź przełomu wieków XIX/XX (2008, 2017), Łódź 1914 : kronika oblężonego miasta (2010), Łódź 1915-1918 : czas głodu i nadziei (2014), Łódź, której nie ma (2015), Łódź 1905 : kulisy rewolucji (2017).

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ZIEMI KUTNOWSKIEJ – założone w 1972 roku, współpracujące z samorządem miejskim i powiatowym, placówkami kultury, szkołami, stowarzyszeniami kultury, kombatanami, samorządami lokalnymi. Towarzystwo organizuje sesje naukowe i popularnonaukowe, odczyty, wystawy, konkursy, koncerty i wycieczki. Prowadzi także bogatą działalność wydawniczą o tematyce z zakresu dziejów ziemi kutnowskiej. Wśród publikacji Towarzystwa znajdują się m.in.: Kutno w latach 1927-1939 : na podstawie lokalnej prasy (1995), Samorząd kutnowski w latach 1990-1994 : kampania, wybory i działalność Rady Miejskiej I kadencji (2016), Zarys historii Żydów ziemi kutnowskiej (2016, 2018), Kutno – miejsca i ludzie : obrazy zachowane w pamięci mieszkańców (2017).

ROK 2019

MACIEJ MALANGIEWICZ – animator kultury, miłośnik historii regionalnej i kina, popularyzator dziedzictwa kulturowego, samorządowiec. Od wielu lat związany z łowickiem. Współautor (z Jackiem Rutkowskim) książek: 100 lat kina w Łowiczu (2011), I wojna światowa w Łowiczu 1914-1918 (2014), Łowicz 1918-1939 : kronika fotograficzna (2016), Łowicz : portrety miasta (2018), Łowicka kultura ludowa : pamięć fotografii (2020).

ROMUALD OLACZEK – specjalista w zakresie geobotaniki i konserwatorskiej ochrony przyrody. Łączy działalność na-

ukową z czynnym zaangażowaniem w zachowanie terenów cennych przyrodniczo, m.in. poprzez projektowanie i planowanie obszarów chronionych. Od lat bardzo aktywny w dziedzinie popularyzacji wiedzy przyrodniczej i krajoznawczej. Jest autorem i redaktorem wielu publikacji naukowych, popularnonaukowych, m.in.: Czerwona księga roślin województwa łódzkiego : zagrożone rośliny naczyniowe, zagrożone zbiorowiska roślinne (2011, 2012), Rezerваты : ochrona przyrody w lasach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi i województwa łódzkiego (2013), seria Parki i Ogrody Łodzi (2006-2019).

JACEK RUTKOWSKI – grafik, designer, rysownik satyryczny, heraldyk, regionalista, kolekcjoner. Współzałożyciel i kustosz Muzeum Guzików w Łowiczu. Autor publikacji: Łowicz w XX wieku : kronika fotograficzna (2006), 100 lat OSP w Ostrowie (2010). Współautor (z Maciejem Malangiewiczem) książek: 100 lat kina w Łowiczu (2011), I wojna światowa w Łowiczu 1914-1918 (2014), Łowicz 1918-1939 : kronika fotograficzna (2016), Łowicz : portrety miasta (2018), Łowicka kultura ludowa : pamięć fotografii (2020).

CENTRUM INICJATYW NA RZECZ ROZWOJU REGIO

– celem stowarzyszenia jest działanie na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Łodzi i regionu łódzkiego poprzez realizację działań edukacyjnych, kulturalnych, promocyjnych i turystycznych. Wśród publikacji REGIO znajdują się m.in.: Przewodnik po filmowej Łodzi (2010), Podwórka Piotrkowskiej : przewodnik (2011), Fifka i żulik, czyli domowa kuchnia łódzka (2014), Przewodnik filmowy po województwie łódzkim (2015), Przewodnik literacki po Łodzi (2017).

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA IM. A. PRÓCHNIKA

W PIOTRKOWIE TRYBUNALSKIM – powstała w 1923 r. Instytucja oprócz statutowych, podstawowych zadań, prowadzi także działalność wydawniczą. Wśród wydanych publikacji znajdują się m.in.: Największe kościoły mniejszości narodowych w Piotrkowie Trybunalskim : architektura, działalność (2006), Słownik geograficzny powiatu piotrkowskiego (2011), Monografia Piotrkowa Trybunalskiego (2017), Piotrkowianki : portrety kobiet niezwykłych (2018).

ROK 2020

KRYSTYNA RADZISZEWSKA – pracownik naukowy w Zakładzie Niemcoznawstwa Instytutu Filologii Germańskiej Uniwersytetu Łódzkiego. Autorka licznych artykułów na temat życia społecznego i kulturalnego łódzkich Żydów i Niemców oraz artykułów na temat literatury i kultury w łódzkim getcie. Opublikowała wiele tekstów źródłowych z łódzkiego getta. Współredaktorka pięciotomowej Kroniki łódzkiego getta w językach oryginału oraz Encyklopedii getta łódzkiego. Liderka projektów: „Kultura i literatura łódzkich Żydów 1918-1950. Krytyczna edycja źródeł”, „Kultura literacka Łodzi do 1939 r. oraz „Łódzka awangarda jidysz”. Współwydawczyni serii wydawniczej „Łódzkie Judaica” oraz „Kultura literacka Łodzi”.

EWA WIATR – adiunkt w istniejącym od 2006 r. Centrum Badań Żydowskich Uniwersytetu Łódzkiego. Zainteresowania badawcze to historia Żydów w diasporze w XIX i XX w., historia Polski w okresie międzywojennym i w okresie II wojny światowej, ze szczególnym uwzględnieniem dziejów getta łódzkiego. Współredaktorka i edytorka wielu publikacji źródłowych, m.in.: Kroniki getta łódzkiego, Encyklopedii getta łódzkiego oraz książek serii Judaica Łódzkie. W serii tej ukazały się m.in. bardzo cenne antologie literackie: poświęcona przedwojennej literaturze żydowskiej Sztetl, Szund, Bund i Palestyna, zawierająca twórczość literacką powstałą w getcie łódzkim (Oblicza getta) oraz obejmującą literaturę Żydów powstałą po wojnie w Łodzi (Nowe życie?). Laureatka samodzielnie opracowała Dziennik Rywki Lipszyc, za który w 2018 r. otrzymała Nagrodę Historyczną „Polityki”. We współpracy z Adamem Sitarkiem wydała dziennik Dawida Sierakowiaka i Heńka Fogla – oba pisane w łódzkim getcie.

ANDRZEJ DĘBKOWSKI – poeta, krytyk literacki, publicysta, eseista, dziennikarz, wydawca i fotograf. Autor szkiców i esejów krytycznoliterackich. Redaktor prowadzący ogólnopolski miesięcznik Gazeta Kulturalna. Autor wielu publikacji, m.in.: Wierzyć w siebie (1993), Wiersze nowe i wybrane (1995), Wiersze wybrane (1996), Paryż nie jest taki piękny... (1998), Magiczne pomysły. Felietony (2001), Kiedy umiera poeta, umiera świat. Rozmowy z ludźmi pióra (2004), 85 lat dla miasta. Historia Żelazskiego Klubu Sportowego Włóknarz (2007), Do wszystkich niedostępnych brzegów (2013), Na ziemi jestem chwilę (2021) oraz wielu publikacji z historii regionu.

ROK 2021

TADEUSZ Z. BOGALECKI – doktor nauk humanistycznych, nauczyciel, badacz i popularyzator historii wojskowości, Polski i regionu łódzkiego w XIX i XX wieku. Członek Łódzkiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, konsultant Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi. Autor różnych publikacji, m.in.: Tradycje legionowe w regionie łódzkim 1914-2014 : oddziały i instytucje Legionów Polskich w Łodziem podczas I wojny światowej oraz pielęgnowanie ich tradycji w latach 1918-2014 (2014), Wyzwolenie regionu łódzkiego spod okupacji austriackiej i niemieckiej w listopadzie 1918 roku: geneza, akcje rozbrajania okupantów i pielęgnowanie tradycji (2018). Autor kilkunastu artykułów naukowych i kilkudziesięciu popularnonaukowych z historii polskiej wojskowości i regionu łódzkiego, m.in. o działalności paramilitarnej i wojskowej Józefa Piłsudskiego i jego zwolenników w latach 1905-1939. Organizator i koordynator kilku wojewódzkich i łódzkich projektów edukacji patriotycznej. Społecznie zaangażowany w działania Związku Legionistów Polskich i Ich Rodzin w Łodzi i Stowarzyszenia Upamiętniania Armii „Łódź”.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU. ODDZIAŁ ŁÓDZKI – powstał jako urząd państwowy o uprawnieniach badawczych, edukacyjnych, archiwalnych, śledczych oraz ilustracyjnych. Oddział w Łodzi rozpoczął funkcjonowanie 7 listopada 2000 r. Szczególne miejsce w działalności placówki zajmuje aktywność na polu wydawniczym, o czym świadczy coroczna bogata produkcja wydawnicza instytutu poświęcona różnorodnym zagadnieniom związanym z historią Łodzi i regionu łódzkiego XX wieku.

ROCZNIKI ŁOWICKIE – pismo wydawane przez łowickie Towarzystwo Przyjaciół Nauk od 2003 roku. Porusza tematykę dziejów łowicza i ziemi łowickiej od XIV do XX wieku. Roczniki nie ograniczają się w swej zawartości jedynie do historii. Publikowane są w nich także teksty etnografów, muzykologów, historyków sztuki, socjologów. Poza propozycją artykułów stricte naukowych, zawierają także przyczynki i materiały popularne, wspomnienia.

ROK 2022

ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ KSIĄŻKI

– powstało w 1967 r. na bazie istniejących w mieście od 1927 r. tradycji bibliofilskich oraz jako kontynuacja Klubu Miłośników Książki, założonego przez Jana Augustyniaka w 1958 r. Funkcję prezesa pełnili: Michał Kuna, Bogdan Jastrzębski, Grzegorz Matuszak (dwukrotnie), Andrzej Łuczak, Barbara Czajka. Realizując cele statutowe Towarzystwa, jego członkowie rozbudzają zamiłowanie do książki, organizując spotkania klubowe i odczyty poświęcone literaturze, księgarstwu, bibliotekarstwu, sprawom papiernictwa i introliigatorstwa, kolekcjonerstwa ekslibrisów i unikatowych książek. Prowadzą także działalność wystawienniczą, wydawniczą i turystyczną. Wszystkie publikacje Towarzystwa wyróżnia staranna edycja i piękna szata graficzna. W 2017 r. ŁTPK otrzymało prestiżową odznakę „Za Zasługi dla Kultury Głoria Artis”.

Wśród publikacji ŁTPK znajdują się m.in.: Konterfekty bibliofilów (1994), Łódź Tuwima (2006), Oficyna bibliofilów 2000-2010 : drugie dziesięciolecie (2012).

JACEK PERZYŃSKI – dziennikarz, pasjonat historii, badacz lokalnej historii związanej przede wszystkim z województwem łódzkim. Redaktor i współpracownik wielu czasopism. Publikuje także na portalach internetowych. Jest pomysłodawcą i autorem scenariuszy reportaży telewizyjnych oraz dokumentalistą filmów biograficznych. Autor i współautor licznych książek, m.in.: Smolar : piłkarz z charakterem : biografia Włodzimierza Smolarka (2012), Żeglarz i siłacz : czy kapitan Nemo i Superman pochodzili ze Strykowa? (2016), Sekrety województwa łódzkiego (2019).

REGULAMIN NAGRODY SUPEREKSLIBRIS

Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi

§ 1

Nagroda Superekslibris, ustanowiona przez dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, przyznawana jest w dwóch kategoriach:

- za całokształt dotychczasowych osiągnięć w zakresie publikacji o ziemi łódzkiej,
- za całokształt dotychczasowych osiągnięć w zakresie publikacji o Łodzi.

§ 2

Celem Nagrody jest uhonorowanie dorobku naukowego i popularnonaukowego oraz popularyzatorskiego lub wydawniczego w zakresie publikacji o ziemi łódzkiej i Łodzi, promocja autorów, wydawnictw, instytucji, stowarzyszeń podejmujących problematykę regionalną.

§ 3

1. Kandydatów do Nagrody zgłasza jury powołane przez dyrektora Biblioteki spośród jej pracowników.
2. Jury może być rozszerzone o konsultantów spoza Biblioteki.
3. Przewodniczącym jury jest dyrektor Biblioteki.
4. Ocenie podlega dorobek naukowy, popularnonaukowy, popularyzatorski lub wydawniczy kandydata oraz wydawnictwa, instytucji lub stowarzyszenia.
5. O przyznaniu Nagrody Superekslibris decyduje zwykła większość głosów członków jury.
6. Jury może odstąpić od przyznania Nagrody w danej kategorii.

§ 4

Nagroda w formie okolicznościowej statuetki ma charakter honorowy i nosi nazwę Superekslibris Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi.

Wyłanianie laureatów

Nagrody Superekslibris
składa się z dwóch etapów

Etap pierwszy: nominowanie laureata do Nagrody przez członków jury. Członkowie jury po zapoznaniu się z dorobkiem danego kandydata pisemnie zgłaszają swoje nominacje do sekretarza jury w dwóch kategoriach.

Etap drugi: wyłonienie laureatów Nagrody spośród kandydatów nominowanych przez jury. Po dyskusji członkowie jury w tajnym głosowaniu wskazują kandydata do Nagrody. O przyznaniu Nagrody decyduje zwykła większość głosów.

RAFAŁ FRANKIEWICZ

– autor statuetek
Nagrody Złoty Ekslibris
i Superekslibris

Ur. 1970 r., studiował w Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi na Wydziale Edukacji Wizualnej w latach 1990-1997. Dyplom w pracowni prof. Jacka Bigoszewskiego uzyskał w 1997 r. W Pabianicach prowadzi Autorską Pracownię Rzeźby Frankiewicz, gdzie realizuje rzeźbiarskie zamówienia dla osób prywatnych, firm i instytucji. Prowadzi działalność w zakresie rzeźby portretowej, kameralnej, monumentalnej, ze szczególnym naciskiem na rzeźbę funeralną. Jest autorem prac znajdujących się m.in. w Łodzi – rzeźby Madame la Bibliotheque w Pubie „Biblioteka” oraz Kariatyd na elewacji kamienicy przy ul. Włókienniczej 6.

SUPEREKSLIBRIS

KATEGORIA ŁÓDŹ

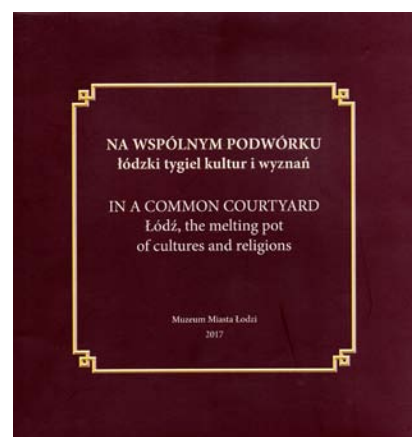
PROF. DR HAB. KRZYSZTOF PAWEŁ WOŹNIAK

– ur. w Łodzi, historyk, etnograf, emerytowany prof. Uniwersytetu Łódzkiego. Podkreśla znaczenie, jakie dla późniejszej pracy badawczej miał okres zatrudnienia w Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi (1976-1982). Doktoryzował się na podstawie rozprawy *Problemy łódzkiego okręgu przemysłowego w opinii historiografii niemieckiej* (1990). Głównym obszarem zainteresowań badawczych jest udział ludności niemieckiej w życiu społecznym i gospodarczym Królestwa Polskiego w XIX i XX wieku. Zajmuje się też procesami modernizacyjnymi na obszarze Polski Środkowej w XIX w., dziejami Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego na tym terenie, historią wielokulturowej Łodzi. Odrębnym nurtem zainteresowań, udokumentowanych tekstami w pracach zbiorowych, stała się problematyka uzdrowiskowa, zagadnienia kulturowej otoczki XIX-wiecznych wyjazdów „do wód”.

Na dorobek obejmujący ponad 350 pozycji składają się wszyst-

kie formy pisarstwa historycznego. Jest autorem bądź współautorem 11 książek oraz autorem ponad 40 rozpraw zamieszczonych w polskich i niemieckich pracach zbiorowych, licznych artykułach. Ma doświadczenie redaktora, tłumacza z języka niemieckiego, wydawcy publikacji źródłowych. Opublikował m.in. *Materiały do dziejów przemysłu w Królestwie Polskim. Raporty prezesów Komisji Województwa Kaliskiego z lat 1823-1830* (z Kazimierzem Badziakiem, 1998). Jako współautor i współredaktor (z ks. Bogusławem Milerskim) wydał tom *Przeszłość przyszłości. Z dziejów luteranizmu w Łodzi i regionie* (1998). Do problematyki tej powrócił w książce *Łódzcy luteranie. Społeczność i jej organizacja* (2002) we współautorstwie z Bronisławą Kopczyńską-Jaworską. Syntetyczny obraz społeczności protestanckiej w Łodzi i regionie Łódź wielowyznaniowa dał w tomie pierwszym jubileuszowego wydawnictwa *Archidiecezja Łódzka. Zarys dziejów,*

1920-1945 (2021). Przetłumażył i opracował dwujęzyczną edycję wspomnień Heleny Anny Geyer, *Z mojego życia. Wspomnienia z lat 1855-1914 / Aus meinem Leben. Erinnerungen aus den Jahren 1855-1914* (2002). Ten interesujący tekst jest jedynym XIX-wiecznym dokumentem autobiograficznym, powstałym w środowisku łódzkiej burżuazji. Redakcyjnie opracował i wstępem opatrzył książkę Benno Krolla i Anity Fritsche, *Tak było. Wspomnienia łódzkiego Volksdeutscha* (2010), mówiącą o nadal mało znanych, trudnych losach i budzących kontrowersje

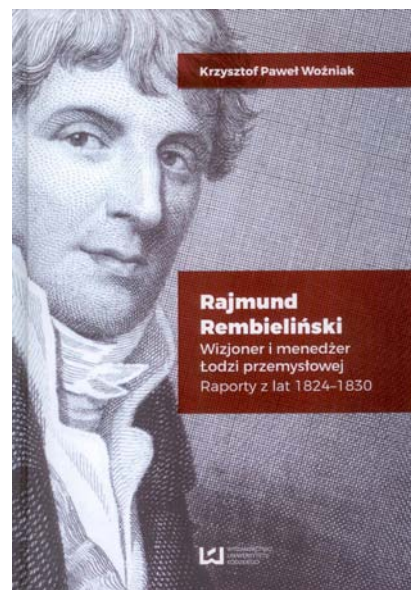

wyborach życiowych łódzkich Niemców. Do tej problematyki powracał jeszcze kilkakrotnie w artykułach. Jest autorem kilku haseł z zakresu historii gospodarczej w 32-tomowej Encyklopedii Powszechnej PWN (2001-2005). Był jedynym polskim autorem w prestiżowym niemiecko-rosyjskim tomie „*Eine grosse Zukunft...*”. *Deutsche in Russlands Wirtschaft*, hrsg. von D. Dahlmann, J. Pietrov [i in.], Berlin – Moscov 2000. Podsumowaniem badań nad historią chłopów niemieckich w Polsce środkowej stała się monografia (rozprawa habilitacyjna) *Niemieckie osadnictwo wiejskie między Prosną a Pilicą i Wisłą od lat 70. XVIII wieku do 1866 r. Proces i jego interpretacje* (2013), nominowana rok później do Nagrody Złoty Ekslibris.

Zaszczytny ten laur otrzymał w 2017 r. za opublikowaną w Wydawnictwie Uniwersytetu Łódzkiego książkę *Rajmund Rembieliński – wizjoner i menedżer Łodzi przemysłowej. Raporty z lat 1824-1830* (2016). Głównym walorem tej książki jest udostępnienie czytelnikom drobniawo skomentowanych dokumentów o podstawowym znaczeniu dla poznania początków uprzemysłowienia Łodzi i miast okręgu łódzkiego. Oryginały raportów spłonęły w Warszawie w 1944 r. Szczęśliwie przetrwała rękopiśmienna kopia, sporządzona przez łódzkich archiwistów przed wybuchem II wojny światowej, ale i ona pozostawała niedostępna. W 2018 r. dokonał rekonstrukcji z zachowanych i rozproszonych fragmentów zaginionego raportu Stanisława Staszyca opisującego swój pobyt w Łodzi w 1825 r. Treść raportów oraz zgromadzone przy ich opracowaniu dokumenty stały się kanwą serii artykułów opublikowanych przez K. P. Woźniaka w „Kronice miasta Łodzi” z okazji jubileuszu 200-lecia Łodzi przemysłowej. Swoistym zwieńczeniem dotychczasowych prac nad przeszłością miasta i jego mieszkańców stał się szkic poświęcony łódzkim Niemcom zamieszczony w katalogu do wystawy stałej prezentowanej w Muzeum Miasta Łodzi pod tytułem „Na wspólnym podwórku – łódzki tygiel kultur i wyznań”.

Przez szereg lat współpracował z redakcją rocznika „Aleksandrów Wczoraj i Dziś”, publikując wyniki swoich badań źródłowych, w tym dokumenty rozstrzygające bezspornie datę założenia miasta. Od blisko półwiecza z zamiłowaniem uprawia publicystykę historyczną na łamach czasopism i prasy regionalnej, także w środowisku Polonii („Kurier Berliński”). Silne i wieloletnie więzi łączyły go zwłaszcza z redakcjami „Tygla Kultury”, „Kroniki Miasta Łodzi”, „Ziemi Łódzkiej”.

Uczestniczy w pracach Polskiego Towarzystwa Historycznego, Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Kommission für die Geschichte der Deutschen in Polen e.V., Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. W latach 1991-1994 członek Komisji Opieki nad Zabytkami przy Zarządzie Głównym PTTK, Społeczny Opiekun Zabytków w Łodzi. W 2001 r. wyróżniony odznaką „Za zasługi dla miasta Łodzi” za upowszechnianie wiedzy o przeszłości miasta w Polsce i za granicą. Nadal czynnie uprawia turystykę górską i rowerową. Jest miłośnikiem muzyki dawnej, dawnej grafiki i map. Od dwóch lat mieszka w Sudetach.

KWESTIONARIUSZ BIBIKA

– odpowiada Krzysztof Woźniak

Kwestionariusz Bibika ma na celu przybliżenie czytelnikom sylwetki twórcy, laureata nagrody Złoty Ekslibris i Superekslibris

1. Czy więcej czytam, czy piszę?

Zdecydowanie więcej czytam. Nieco żartując mówię, że „czytam wszystko”, by wiedzieć i „czytam z kluczem”, by poznać. W tym „wszystko” mieści się zarówno literatura naukowa, jak i literatura piękna, czasopisma, gazety codzienne, druki okazjonalne, przewodniki turystyczne, foldery turystyczno-krajoznawcze. W ten sposób zaspokajam swoją ciekawość tego, o czym się pisze, jak się pisze, w jaki sposób te druki się wydaje, do jakiego odbiorcy są kierowane. Nie znaczy to przecież, że rzucam się łapczywie na każdy zadrukowany arkusz papieru, ale można być pewnym, że kiedy znajdę się w jakimś miejscu po raz pierwszy, sięgnę po powstającą tam „produkcję wydawniczą”. Mam wrażenie, że w ten sposób lepiej, głębiej poznaję miejsce i mieszkających w nim ludzi. A „czytanie z kluczem”? W tym przypadku za doбором lektur stoją świadome wybory, ale kluczy jest kilka. Do niedawna bezspornie najważniejszym był klucz zawodowy. Interesowało mnie i nadal interesuje wiele obszarów historii XIX wieku, zwłaszcza te problemy, z którymi sam zmagalem się piórem. Jako historyk ukształtowa-

ny zostałem w kulcie dla dokumentu archiwalnego jako najważniejszego źródła wiedzy o wydarzeniach w przeszłości. Z czasem przyszło zainteresowanie pamiętnikarstwem, autobiografiami, biografistyką. Traktowane jako źródło pozwalają poznać ducha epoki, lepiej zrozumieć konteksty wydarzeń, ludzkich zachowań. Początkowe zainteresowanie przekształciło się w fascynację, która objęła utwory współczesne. Nadal jestem pod wrażeniem biografii Zbigniewa Herberta autorstwa Andrzeja Franaszka. W obu jej tomach umieściłem wiele załadek, by z różnych powodów wracać do zaznaczonych fragmentów. Z ogromną przyjemnością czytałem autobiografię Jerzego Pilcha, jego biografię napisaną przez Katarzynę Kubisińską, a także dwa tomy zapisu rozmów, które przeprowadziła z pisarzem Ewelina Pietrowiak. Szukałem tam odpowiedzi na pytania o źródła jego pisarstwa, o jego osadzenie w tradycji miejsca urodzenia.

2. Skąd czerpię inspirację?

W twórczości naukowej inspirująca jest chęć poznania, wyjaśnienia. Nierzadko podniecię okazywały się teksty, które prowokowały do polemiki. W publicystyce, w formach popularnonaukowych inspirujące okazywały się zachęty ze strony redaktorów periodyków, z którymi miałem zaszczyt i przyjemność współpracować. Wielokrotnie stawiali frapujące pytania, z zastrzeżeniem, czy historyk może udzielić na nie odpowiedzi. Zwykle chwyciłem te przynęty, by szukać odpowiedzi w dziedzinach nie w pełni mi jeszcze znanych, by intuicyjne przecucie zamienić w pewność: tak było.

3. Czy istnieje coś takiego jak natchnienie?

Oczywiście, że istnieje! Jest to szczególny stan emocji, w którym „pisze się samo”, „komponuje się samo”, znikąd pojawia się jakieś zgrabne sformułowanie, fraza, która może stać się początkiem dłuższego tekstu. Bardzo bliska mi jest diagnoza sformułowana przez Wisławę Szymborską: „Natchnienie, cokolwiek ono jest, rodzi się z bezustannego nie wiem. Natchnienie nie jest wyłącznym przywilejem poetów czy artystów w ogólności”.

4. Jak reaguję na krytykę?

W twórczości naukowej krytykę przynoszą recenzje. Bywają w nich uwagi trafne, ale trzeba by tu użyć czasu przeszłego. Rzetelne recenzje zaczynają być wyjątkami, a tylko takie pozwalają udoskonalić dzieło. Każdą uwagę czy sugestię przyjąłbym z życzliwością. Wnikliwa recenzja wymaga ogromnego nakładu pracy, która w żaden sposób nie jest gratyfikowana. Nie chciałbym w tym miejscu wypowiadać się na temat kryzysu w akademickiej humanistyce, o patologicznym systemie punktacji, o traktowaniu krytyki dzieła jako ataku na jego autora, odeszlibyśmy daleko od tego kwestionariuszowego wywiadu.

5. Czy trudno jest znaleźć wydawcę?

Może to zabrzmieć zbyt optymistycznie, ale jestem przekonany, że dobry utwór, dobry tekst zawsze znajdzie wydawcę. Dotyczy to zarówno bardziej znanego mi obszaru publikacji naukowych, jak i literatury pięknej. Jeżeli po udanym debiucie pojawiają się kolejne utwory, dobrze przyjmowane

przez czytelników i krytyków literackich, to zaczyna działać „magia nazwiska”. Podobnie jest z formami krótszymi, np. z felietonem. Jakże często rozpoczynamy lekturę tygodnika czy miesięcznika od felietonu znanego już nam dobrze autora.

6. Gdzie i kiedy piszę?

Pisanie jest to mozół. „Ładne sformułowanie”, to najczęściej efekt jakiegoś nagłego przebiegu, iluminacji. Dobry tekst trzeba „wysiedzieć”. Dobry tekst musi mieć melodię, nie może być chropawy w czytaniu. Z reguły piszę późnym wieczorem, przeciągam to pisanie we wczesną noc, gdy „koty śpią, miasto śpi, czarodziejskie śnią się sny”, bo z natury jestem typem „sowy”, nie „skowronka”, potrzebuję ciszy do skupienia się. Rano rozkręcam się powoli, z trudem, ale muszę zachować czujność! Wiele fragmentów tekstów, z których jestem zadowolony, zapisuję rano. Ujawnijmy ☺ Większość odpowiedzi na pytania tego kwestionariusza napisałem na początku kilku kolejnych dni. Zawsze w zasięgu ręki musi być ołówek i kartki, karteczki. Na nich zapisuję luźne zdania, frazy, które później znajdą się w tekście, o którym myślę. I jeszcze tytuły, śródtytuły. Najlepsze wymyślałem w wannie. Prysznic nie jest w tym przypadku pomocny. Zdarzyło mi się napisać zgrabny konspekt książki podczas długiej podróży pociągami. W dobrym nastroju wracałem z udanej konferencji i między Kassel a Berlinem „samo się ułożyło”. Ten błysk poprzedziły tygodnie przemysłu, ale „akt tworzenia” nie sprawił żadnego wysiłku.

7. Moje ulubione książki to...

Pytanie, które zmusiło mnie do głębszej retrospekcji z finałem zgoła zaskakującym. Nie mam ulubionej książki! Sądzę, że z biegiem lat, w miarę zdobywania różnych doświadczeń, rozbudzania różnych pokładów wrażliwości zmienia się nasz gust czytelniczy. Otwartym pozostaje pytanie, na ile literatura kształtuje nasze wyobrażenie o świecie, a na ile szukamy w niej potwierdzenia naszego sposobu oglądu rzeczywistości? Na pewno mogę wskazać trzy książki, których lektura wywarła na mnie duże wrażenie, pozostawiła jakiś ślad, którego głębokości i znaczenia na pewno jeszcze dziś nie potrafię w pełni ocenić. „Pamiętnik z powstania warszawskiego” Mirona Białoszewskiego, podsunęty mi przez licealną bibliotekarkę w roku jego wydania (1970). Olśnienie! Zerwanie z obrazem powstania, w którym na pierwszym planie nie patriotyzm, bohaterstwo, kamienie na szaniec, ale strach i „nieheroiczny heroizm”. I język Białoszewskiego, całkowicie inny od mieszczących się w kanonie literatury. W tym samym czasie musiała wejść w moje ręce wydana w 1956 r. książka Hanny Pieńkowskiej i Tadeusza Staicha „Drogami skalnej ziemi. Podtatrzńska włóczęga krajoznawcza”. Przeżywałem wówczas mające trwać ponad pół wieku zauroczenie Podhalem, Spiszem, Tatrami, Gorcami. W książce odnajdywałem miejsca, które już traktowałem jako „moje” i ludzi, których poznałem. Pieńkowska, historyczka sztuki i konserwatorka zabytków i Staich, poeta, dali przepiękną opowieść, nazywaną kiedyś „Biblią podtatrzanską”, która bez wątpienia ukształtowała moją wrażliwość na to, co dziś bywa uczenie nazywane symbiozą krajobrazu naturalnego i kulturowego. Książka trzecia:

„Wypłuczysko” Andrzeja Turczyńskiego (1977). Niewielka objętościowo powieść, a może raczej długie opowiadanie. Pierwsze dni września 1939 r. gdzieś na Kresach. Moje zdumienie siłą i sugestywnością przekazu oddziałującego na czytelnika jakby spoza tekstu. Nigdy już podobnego odczucia nie doznałem. Daty wydań wymienionych książek mogą podważyć moją zapewnienie, że czytam wszystko ☺ Czytam, czytam, mam nawet ulubionych autorów, a w ich dorobku wskażę książki nieprzeciętne. Mimo to nie wybiorę z nich mojej ulubionej. Czyżby prawdziwe było porzekadło „czym skorupka za młodu nasiąknie”?

8. Moje ulubione zajęcie to...

Czytałbym i słuchałbym muzyki, którą lubię. Ugotowałbym coś smacznego i ładnie bym to podał. A może poszlibyśmy z Ewą i psem na spacer po przydomowych pagórkach? Zbyt wiele przyjemności oferuje życie, bym umiał zdecydować, która z nich mogłaby być ulubioną. Mogłbym siedzieć przed domem z filiżanką kawy i wpatrywać się w grę słonecznego światła na liściach i pniach drzew, obserwować krzątanie ptaków. A może z kieliszeczkiem znakomitego muskatu z własnej winniczki? Nic z tego! Za wiele jest jeszcze do przeczytania, zobaczenia, poznania. I łoży winnej latorośli trzeba ułożyć tak, by liście jeszcze więcej słońca miały.

9. Kim chciałbym być, gdybym nie był tym, kim jestem?

Od dawna towarzyszy mi myśl, że sprawiałoby mi przyjemność zawodowe obcowanie z drewnem. Szyte? Stolarz? Cieśla? Jestem sprawny manualnie, w wielu czynnościach oburęczny, a drewno jest wspianiałym tworzywem, bardzo różnorodnym i „żywym”. Czy nie pociąga nas uroda starych mebli? A jeżeli zacząłbym obrabiać drewno dawnymi technikami? Są przecież ich opisy, są receptury barwników, klejów, lakierów używanych przed wiekami. To chyba niezły program na drugie życie? ☺

10. Co cenię najbardziej u przyjaciół?

Słowo „przyjaciół” mówi wszystko. Obruszam się na „zmierzającą do nieskończoności” liczbę mnogą. Coraz częściej określamy tym mianem dobrych znajomych, a przyjaciel to drugi „ja”, w innej skórze. Życzliwy i spolegliwy recenzent mojego postępowania.

11. Czego nie cierpię ponad wszystko?

Pozerstwa, braku autentyczności, powierzchowności, braku pokory.

12. Słowa, których nadużywam, to...

W mowie potocznej jest to zaimek zwrotny „sobie”. Zrobię sobie, idę sobie, myślę sobie itp. Skoro to „sobie” słyszę, to znaczy, że jest tego „sobie” za dużo. O innych nadużyciach mogliby zapewne coś powiedzieć moi byli studenci, choć starałem się dbać o urodę języka, a na pewno skutecznie broniłem się przed używaniem słów modnych. Należało do nich „wpisuje się”. Kiedyś wpisywano się do pamiętników, teraz można np. swoją wypowiedź wpisać się w nurt rozważań. Na okładce interesującej książki mogę przeczytać, że wpisuje się ona w kanon. Książka nie mieści się w kanon, nie należy do kanonu, ona musi się w kanon „wpisywać”. Z tekstów pisanych zniknęło słowo „trudno”. We wszystkich

możliwych zastosowaniach zastępuje je słowo „ciężko”. Ciężko jest coś zrozumieć, ciężko jest coś powiedzieć, ciężko jest znaleźć pracę. Być może u źródeł zagubienia słowa „trudno” jest chęć budowania przekonania, że dzisiaj nic nie jest trudne. Nie mogę się z tym zgodzić. Bywają problemy trudne. W praktyce dydaktycznej sporo energii straciłem na eliminowanie słowa „dokładnie”. Bywałem niegrzeczny: dokładnie to chodzi mój zegarek! I tak zostało.

13. Talent, który chciałbym posiadać, to...

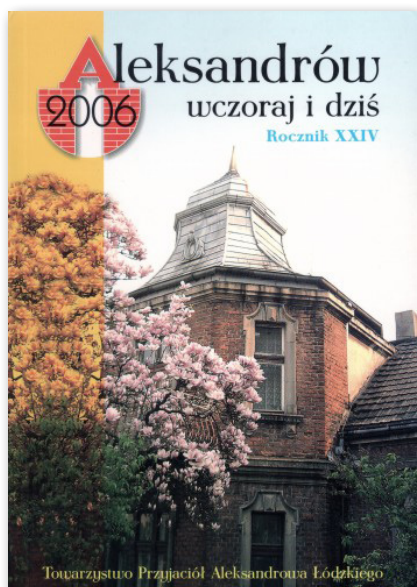
Umiejętność gry na jakimś instrumencie. Niekoniecznie na poziomie wirtuoza, ale przyzwoicie grającego muzyka. Byłby to instrument klawiszowy.

14. Moje ukochane miejsce na ziemi to...

Trzeba było wielu lat i wielu miłości, nawet tych głęboko przeżywanych, jak te do Spisza, Podhala, Tatr, Gorców, by móc powiedzieć, że przeżywam późną i może dlatego tak intensywną miłość do miejsca, w którym osiadłem przed dwoma laty. Stara karczma w dawnych dobrach Hochbergów z Książa. Środek Sudetów środkowych, czyli Góry Suche wyglądające tak, jak na dziecięcych rysunkach. Kopczyki porośnięte wielogatunkowym lasem, pełne zwierząt i ptaków. A między kopczykami najpiękniejsza w Polsce linia kolejowa z tunelami i wysokimi wiaduktami. Są we wsi pozostałości najwyższej położonego w Polsce zamku. Jest literatura przez duże „L” (Festiwal Góry Literatury organizowany przez Fundację Olgi Tokarczuk), jest muzyka przez duże „M” (Festiwal Bachowski w Świdnicy), są turnieje rycerskie na zamku Grodno. Wszystko na wyciągnięcie ręki, a w promieniu 450 km leży pięć europejskich stolic, z których najbliższa jest Praga, najdalsza Warszawa. „Królewia” z miasta Łodzi jest zachwycony.

15. Z czym kojarzy mi się Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego?

Mam cztery skojarzenia. Pierwsze: znam ją jako czytelnik od 52 lat. Z żadną inną instytucją nie byłem związany tak długo i mimo oddalenia chciałbym ten „wynik” jeszcze poprawić. Drugie: niczym niezatarte obrazy z lat dawnych – przed szatnią kolejki czytelników oczekujących na wolne miejsce w czytelni. Dokąd idziesz, do BUŁy czy do „Waryny”, pytaliśmy się nawzajem w czasach studenckich (miała wówczas WBP innego patrona). Do „Waryny”, padała z reguły odpowiedź, bo wiadomo było, że jeśli potrzebna książka jest w księgozbiorze, to do niej zajrzę. Biblioteka Uniwersytecka, wypożyczająca książki do domu, takiej gwarancji nie dawała. Trzecie: bogactwo zbiorów regionalnych sprawiło, że WBP stała się dla mnie drugim, obok Archiwum Państwowego w Łodzi, miejscem pracy. Jeśli jeszcze dodam, że przez blisko ćwierć wieku mieszkałem ok. 200 metrów od niej i zdarzało się, że potrzebny akurat tom odnajdywałem w bibliotece szybciej niż w swoim nieujarzmionym księgozbiorze, to mój związek z WBP zyska niemal już intymny wymiar. Czwarte: musiało to być w latach 70. XX w. To w bibliotece zobaczyłem po raz pierwszy dziewczęta noszące spódnice „bananowy”. Co za sztyk! Co za gracia! Kto tego nie widział, wiele stracił.

SUPEREKSLIBRIS

KATEGORIA ZIEMIA ŁÓDZKA

REDAKCJA CZASOPISMA „ALEKSANDRÓW W CZERWIEC”

Czasopismo *Aleksandrów Wczoraj i Dziś* wydawane jest przez Towarzystwo Przyjaciół Aleksandrowa Łódzkiego. Po raz pierwszy ukazało się z okazji Dni Aleksandrowa w maju 1983 r. jako skromna czarno-biała broszura, jednodniówka. Przez pierwsze lata było wydawane okazjonalnie i liczyło kilkanaście stron formatu A5. Z czasem powiększało swoją objętość, stając się kilkusetstronicowym, bogato ilustrowanym rocznikiem, z profesjonalnie opracowanymi kolorowymi okładkami. Niezależnie jednak od formy periodyku, redakcji zawsze zależało na wartości przekazywanych czytelnikom treści - czy bieżących, czy historycznych - często mało znanych lub nowo odkrytych faktów z dziejów miasta, powstałych w oparciu o materiały źródłowe i opracowania historyczne. Nie dziwi więc życzliwe dla czasopisma recenzje ze strony łódzkiego środowiska historyków.

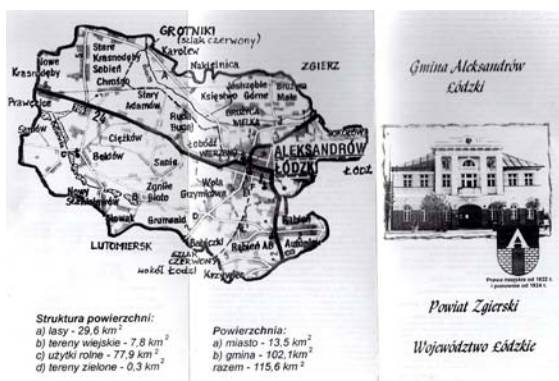
W roczniku, którego tematyka koncentruje się wokół Aleksandrowa Łódzkiego i okolicy, czytelnik znajdzie materiały wspomnieniowe z historycznymi losami aleksandrowian, galerie zdjęć archiwalnych i współczesnych, przeczyta o działalności lokalnych instytucji i stowarzyszeń, dowie się o bieżących wydarzeniach z życia gminy i imprezach kulturalnych oraz zapozna się z twórczością literacką. Dużą popularnością cieszą się zawarte w piśmie przedruki dokumentów źródłowych, jak np. opis nadania gruntu z 1822 r., akt założenia miasta, tłumaczenie opracowania pastora Gustawa Benkego poświęcone parafii ewangelicko-augsburskiej czy wyciąg z księgi adresowej z 1936 r.

Pierwszymi redaktorami wydawnictwa byli nauczyciele: Józef Pierlejewski (1983-1997), dyrektor Liceum Ogólnokształcącego im. M. Kopernika oraz Zenon Kozanecki (1998-2015), dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych im. S. Staszica. Z rocznikiem współpracowali m.in.: Andrzej Benedykt Kuropatwa, Tomasz Pietras, Kinga Kalina, Ewa Laszak, Andrzej Laszak, Krzysztof P. Woźniak, Witold Smętkiewicz.

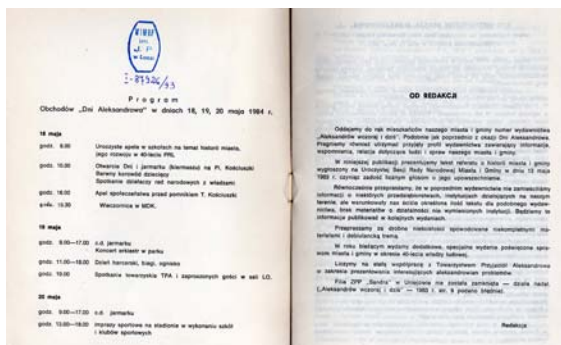
Popularna forma i walory edukacyjno-informacyjne są dużą zaletą rocznika. Godne uwagi jest również to, że periodyk zaprasza do współpracy nie tylko przewodników czy naukowców i regionalistów, ale także uczniów miejscowych szkół, dzięki czemu budowane są emocjonalne związki młodych osób z miejscem zamieszkania. Trudno przecenić wartość pisma i rolę dla społeczności gminy Aleksandrów Łódzki i całego regionu, jaką ono spełnia.

Dawne jatki rzeźniczo-piekarskie w Aleksandrowie Łódzkim
(fot. ze zbiorów WBP)

Folder z mapą gminy Aleksandrów Łódzki (ze zbiorów WBP)

Aleksandrów Wczoraj i Dziś, 1984 (ze zbiorów WBP)

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka J. Piłsudskiego

zaprasza na wystawę

31. EDYCJA NAGRODA ZŁOTY EKSLIBRIS I 14. EDYCJA NAGRODY SUPEREKSLIBRIS WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ IM. MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W ŁODZI ZA ROK 2022

Wystawę przygotował Dział Zbiorów Regionalnych.

Wystawa prezentowana jest na parterze Biblioteki do **31 maja 2023 r.**

W gablotach prezentowane są książki nominowane do nagrody według kategorii: Najlepsza Książka o Łodzi, Najlepsza Książka o Ziemi Łódzkiej, Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Łodzi, Najlepsze Wydawnictwo Albumowe o Ziemi Łódzkiej, Najlepsza Powieść o Łodzi i Ziemi Łódzkiej.

W gablotach wiszących zaprezentowani zostali laureaci Złotego Ekslibrisu w poszczególnych kategoriach oraz laureaci Superekslibrisów. W 2023 roku Superekslibrisy otrzymali: Krzysztof P. Woźniak oraz redakcja czasopisma *Aleksandrów Wczoraj i Dziś*.

Opracowanie : Joanna Kantyka, Agata Chlebna

Skład : Julita Lenzian-Twardowska

Nakład : 130 egz.

Numery BIBiKa dostępne są na stronie www.wbp.lodz.pl w dziale **Wydawnictwa własne**